

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDENSEL OKUR YAZARLIK VE
FİZİKSEL AKTİVİTE TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

RUMEYSA ÖKSÜZ KÜP

TEZ DANIŞMANI
DOÇ.DR. KURTULUŞ ÖZLÜ

AMASYA
OCAK 2025

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDENSEL OKUR YAZARLIK VE
FİZİKSEL AKTİVİTE TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

Rumeysa ÖKSÜZ KÜP

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Kurtuluş ÖZLÜ**

**AMASYA
OCAK 2025**

RUMEYSA ÖKSÜZ KÜP tarafından hazırlanan “**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDENSEL OKUR YAZARLIK VE FİZİKSEL AKTİVİTE TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Kurtuluş ÖZLÜ
Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Amasya Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Başkan: Prof. Dr. Resul ÇEKİN
Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Amasya Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Üye: Doç. Dr. Güner ÇİÇEK
Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Hitit Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Tez Savunma Tarihi: 31/01/2025

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....
Doç. Dr. Gonca ÜSTÜN
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 - Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 - Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
 - Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
 - Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,
- bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Rumeysa ÖKSÜZ KÜP

31/01/2025

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim süresince her aşamada bilgi, görüş ve tecrübeleriyle bana yol gösteren, zaman ayırarak sabırla anlayış gösteren değerli hocam danışmanım Doç. Dr. Kurtuluş ÖZLÜ' ye en içten teşekkürlerimi sunarım.

Bu süreçte manevi desteklerini eksik etmeyen aileme, arkadaşlarıma ve çalışma arkadaşlarıma da minnettarım. Ayrıca bu çalışmanın tamamlanmasında katkısı olan herkese ve çalışmaya katılan kıymetli meslektaşlarıma teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
1.1 Problem.....	2
1.1.1 Problem cümlesi	2
1.1.2 Alt problemler.....	3
1.2 Araştırmanın Amacı.....	4
1.3 Araştırmanın Önemi	4
1.4 Varsayımlar.....	5
1.5 Sınırlılıklar	5
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1 Beden Eğitimi	6
2.2 Spor.....	6
2.3 Beden Eğitimi ve Sporun Önemi	7
2.4 Bedensel Okur Yazarlık.....	8
2.4.1 Bedensel okur yazarlık kavramı	8
2.4.2 Bedensel okur yazarlık kavramının gelişimi	8
2.4.3 Bedensel benlik ve bedensel okuryazarlık.....	9
2.4.4 Bedensel okur yazarlığın faydaları	10
2.4.5 Bedensel okur yazarlık gelişim dönemleri.....	11
2.4.6 Bedensel okur yazarlığa sahip bireylerin özellikleri.....	12
2.4.7 Bedensel okur yazarlığa yönelik tutum	12
2.4.8 Bedensel okuryazarlık ve çocuklar	13
2.5 Fiziksel Aktivite.....	14
2.5.1 Fiziksel aktivitenin önemi.....	15
2.5.2 Fiziksel aktivite çeşitleri	16
2.5.3 Fiziksel aktivitenin etkileri	18
2.6 Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum	21
2.6.1 Fiziksel aktivite tutumunu etkileyen faktörler	22
3. YÖNTEM	24
3.1 Araştırmanın Modeli.....	24
3.2 Evren Örneklem.....	24
3.3. Verilerin Toplanması	26

3.4 Veri Toplama Araçları	26
3.5 Verilerin Analizi	27
4. BULGULAR	28
5. TARTIŞMA.....	51
6. SONUÇ	61
7. ÖNERİLER.....	63
KAYNAKLAR.....	65
EKLER	73
ÖZGEÇMİŞ	83

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Ortaokul Öğrencilerine İlişkin Betimsel İstatistikler	24
Tablo 2. Araştırmadan OBOYTÖ Ve FAYTÖ İlişkin Elde Edilen İç Tutarlılık Değerleri	27
Tablo 3. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	28
Tablo 4. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları	29
Tablo 5. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Yaş Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları	29
Tablo 6. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Yaş Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları	31
Tablo 7. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları	32
Tablo 8. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları	33
Tablo 9. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Düzenli Egzersiz Yapma Durumu Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları.....	34
Tablo 10. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Düzenli Egzersiz Yapma Durumu Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları	35
Tablo 11. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Spor İle İlgilenme Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları	36
Tablo 12. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Spor İle İlgilenme Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları.....	37
Tablo 13. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Branş Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları.....	38
Tablo 14. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Branş Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları	39
Tablo 15. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları	39
Tablo 16. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları	41

Tablo 17. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları.....	42
Tablo 18. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları	44
Tablo 19. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Mobil Oyun Oynama Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları.....	45
Tablo 20. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Mobil Oyun Oynama Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları.....	46
Tablo 21. Ortaokul Öğrencileri İçin Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği Puanlarının Mobil Oyun Süresi Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları.....	46
Tablo 22. Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği Puanlarının Mobil Oyun Süresi Değişkenine Göre Karşılaştırma Analizi Sonuçları.....	48
Tablo 23. Araştırmadan Elde Edilen OBOYTÖ Ve FAYTÖ İlişkin Pearson Korelasyon Testi Karşılaştırma Sonuçları	50

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Tek Boyutlu Ve Çok Boyutlu Benlik Perspektifi (Gill Ve Williams, 2008).	10
Şekil 2. Gençlerde Fiziksel Aktivite Geliştirme Modeli (Wellk, 1999 Aktaran Al-Zandee Ve Ünlü. 2019)	23

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklama
FAYTÖ	Ortaokul Öğrenciler için Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği
OBOYTÖ	Ortaokul Öğrencileri için Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı

ÖZET

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDENSEL OKUR YAZARLIK VE FİZİKSEL AKTİVİTE TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Rumeysa ÖKSÜZ KÜP

Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, Ocak, 2025
Danışman: Doç. Dr. Kurtuluş ÖZLÜ

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumlarını farklı değişkenlere göre inceleyerek, bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evreninin Amasya ilinde öğrenimlerine devam eden ortaokul öğrencileri oluştururken, örneklemini basit rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenen 717 ortaokul (kız=376, erkek=341) öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacı ile üç bölümden oluşan araştırma formu kullanılmıştır. Formun ilk bölümünde katılımcıların sosyodemografik bilgilerini elde etmeye yönelik kişisel bilgiler bölümü yer alırken, formun ikinci bölümünde “Ortaokul Öğrencileri için Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği (OBOYTÖ)”, formun üçüncü bölümünde “Orta Okul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği (FAYTÖ)” yer almaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde öncelikle normallik dağılımları incelenmiş ve verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir. Bu nedenle verilerin analizinde bağımsız gruplar T-testi (Independent Samples T-Test), tek yönlü varyans analizi (One-way ANOVA) ve Pearson korelasyon testleri kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre ortaokul öğrencilerinin cinsiyetleri, yaşları, sınıf düzeyleri, baba eğitim düzeyleri, düzenli egzersiz yapma durumları, sporla ilgilenme durumları, mobil oyun oynama durumları, mobil oyun oynama süreleri fiziksel aktivite ve bedensel okur yazarlık tutumlarında anlamlı farklılığa neden olurken, anne eğitim düzeyleri ve branşları fiziksel aktivite ve bedensel okur yazarlık tutumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır. Ayrıca ortaokul öğrencilerinin bedensel okur yazarlık tutumları ile fiziksel aktivite tutumları arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre ortaokul öğrencilerinin bedensel okur yazarlık tutumlarının olumlu olması fiziksel aktivite tutumlarını da olumlu yönde etkileyecektir.

Anahtar Kelimeler: Bedensel okur yazarlık, Fiziksel aktivite, Ortaokul öğrencileri, Tutum.

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN PHYSICAL LITERACY AND PHYSICAL ACTIVITY ATTITUDES OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS

Rumeysa ÖKSÜZ KÜP

Amasya University, Institute of Health Science
Department of Physical Education and Sport, MSc, January, 2025
Supervisor: Assoc. Prof. Kurtuluş ÖZLÜ

This study, aimed at examining middle school students' physical literacy and attitudes toward physical activity across various variables and exploring the relationship between physical literacy and physical activity attitudes, was conducted using the relational survey model, one of the quantitative research methods. The population of the study consisted of middle school students in Amasya, while the sample included 717 middle school students (376 girls and 341 boys) selected through the simple random sampling method. A three-section research form was utilized to collect data. The first section of the form included personal information to gather the participants' sociodemographic details, the second section featured the "Physical Literacy Attitude Scale for Middle School Students (PLAS-MSS)," and the third section included the "Physical Activity Attitude Scale for Middle School Students (PAAS-MSS)." Data obtained from the study were analyzed using the SPSS 22.0 software package. Initially, normality distributions of the data were examined, and the data were found to be normally distributed. Accordingly, independent samples T-tests, one-way ANOVA, and Pearson correlation tests were employed in the data analysis.

The results indicated that gender, age, grade level, fathers' educational level, regular exercise habits, involvement in sports, engagement in mobile games, and duration of mobile game play significantly influenced physical activity and physical literacy attitudes. However, mothers' educational levels and sports branches did not have a significant impact on these attitudes. Additionally, a positive and significant relationship was identified between middle school students' physical literacy attitudes and their attitudes toward physical activity. The findings suggest that positive physical literacy attitudes among middle school students positively affect their attitudes toward physical activity.

Keywords: Attitude, Physical literacy, Physical activity, Secondary school students.

1. GİRİŞ

Bireylerin beslenme şekilleri tarih boyunca bireylerin hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Bireylerin yaşam şekilleri, başta teknolojinin gelişmesi ile beraber değişmesinin yanı sıra sunulan beslenme alışkanlıkları değişiklik göstermektedir. Beslenme alışkanlıklarında daha pratik ve hızlı tüketilebilen besinler sayesinde bireylerin gıda tüketimleri artmakta bu durum nedeniyle bireylerin kilo alma oranlarında artış olduğu gözlenmektedir (Pündük, 2003). 1990 yıllarında Türkiye’de bireylerde kilo alımlarının artış gösterdiği geçmiş zamanlarda belirlenen obezite oranının artış gösterdiği gözlemlenmektedir (T.C Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Türkiye Kalp Ve Damar Hastalıklarını Önleme Ve Kontrol Programı Birincil, İkincil Ve Üçüncül Korumaya Yönelik Stratejik Plan Ve Eylem Planı 2010).

Türkiye fiziksel aktivite rehberi 2014 yılında yapmış oldukları farklı cinsiyetler ile ilgili çalışmasında, bireylerin hareketlilik ve hareketsizlik durumları farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Son zamanlarda yapılan çalışmalar incelendiğinde bireylerin genel olarak hareketsiz yaşamı benimsedikleri, kötü beslenme alışkanlıkları edindikleri, yanlış ilaç kullanımı ve zararlı alışkanlıkların meydana getirmiş olduğu sebepler ile bireylerin hayatlarına olumsuz yönde etkili olduğu ortaya konmaktadır (Çuhadar, 2021).

Bireyin küçük yaşlardan itibaren hayat boyu sağlıklı bir yaşama sahip olabilmesi için psiko-motor özelliklerini geliştirmeye, farklı spor branşları ile ilgilenmeye bedenini tanıması açısından bedensel okuryazarlık bilgisine ihtiyaç duymaktadır. Bireyler beden eğitimi ve spor, düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanması sayesinde hayat boyu sağlıklı yaşamayı, kaybetme ve kazanma duygularını, paylaşmayı, fairplay davranışlarını kazanmasında destek olmaktadır (MEB, 2018).

Bireylerin hızla gelişen teknolojiye ayak uydurmaları, geçmişlerini analiz ederek gelecekte atacakları adımları planlamalarını daha düzgün ve sağlam şekilde yapabilmeleri için okuryazarlık özelliğine sahip olmaları önem arz etmektedir. Bu nedenlerden dolayı bireylere küçük yaşlardan itibaren okuryazar kavramını empoze etmemiz önem arz etmektedir. Bireylerin tüm alanlarda olduğu gibi okuryazarlık alanında da eğitimleri aileleri ile başlamakta, okullarda eğitimciler tarafından devam ettirilmektedir. Bireylerin daha sağlıklı bir şekilde yetişmesi bakımından fiziksel aktivite kazanımlarının önemi ortaya

konmakta, bu sebep ile bireylerin bedensel okuryazarlık kavramını bilmeleri önem arz etmektedir (Balanlı, 2023).

1.1 Problem

Bedensel okuryazarlık kavramı, bireylerin yaşamları içerisinde bulunan farklı aktivitelere ve birçok gelişim alanlarına odaklanan çok yönlü bir kavramdır. Literatürde ulusal alanda yapılan çalışmalarda bedensel okuryazarlık kavramı çalışmalarında artış olsa da çalışmalar sınırlılıklar içermektedir (Taş, Yolcu, Altunsöz, 2024). Teknolojinin hızla ilerlemesi nedeniyle özellikle çocuklar günlük hayatlarında teknolojik cihaz kullanımlarının artmasının olumsuz sonuçlarının başında sedanter yaşamı benimsemektedirler. Benimsenen sedanter yaşamın olumsuz getirileri olarak; beslenme bozuklukları, bireylerin benlik kazanımlarında, akademik hayatlarının düzenli olarak devam ettirebilmek ve diğer hastalıkların önüne geçebilmek için çocukluk döneminden itibaren en az 60 dakika olacak şekilde aktif yaşamı benimsemeleri önem arz etmektedir (Meydanlıoğlu, 2015). Fiziksel aktivite genel olarak genel sağlığı ve fiziksel uygunluğu iyileştiren veya koruyan herhangi bir bedensel aktivite olarak tanımlanır (Samitz, Egger ve Zwahlen 2011). Literatürde yapılan çalışmalarda fiziksel aktiviteye yönelik tutumları ölçen araçlar bulunmasının yanı sıra doğrudan gençlerin fiziksel aktivite düzeylerini ölçmekte eksik kaldığı görülmüştür.

1.1.1 Problem cümlesi

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumları sosyodemografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumları arasında ilişki var mıdır?

1.1.2 Alt problemler

- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları yaş durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları puanlarının yaş durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları düzenli egzersiz yapma durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları düzenli egzersiz yapma durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları spor ile ilgilenme değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları spor ile ilgilenme değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları branş değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları branş değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları baba eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları baba eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları anne eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları anne eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları mobil oyun oynama değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları mobil oyun oynama değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları mobil oyun süresi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutumları mobil oyun süresi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutumları ile fiziksel aktivite tutumları arasında ilişki var mıdır?

1.2 Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutumları ve fiziksel aktivite tutumlarını farklı değişkenlere göre inceleyerek, bedensel okuryazarlık tutumları ile fiziksel aktivite tutumları arasındaki ilişkiyi tespit etmektir.

1.3 Araştırmanın Önemi

Fiziksel aktivite, özellikle adolesan döneminde bulunan bireylerin kas, iskelet, kemik ve eklem yapılarının doğru ve sürekli olarak ilerlemesine katkıda bulunarak vücut kompozisyonlarının gelişimini desteklemektedir. Bu durum bireylerin psikomotor gelişim alanlarının sağlıklı ve doğru vücut kitle indekslerinin oluşmasında, bireylerin boş zamanlarını olumlu şekilde değerlendirmelerini sağlarken, bireylerin kendilerini keşfetmelerini, yaşamlarının diğer alanlarında disiplin sahibi olmalarını, zamanlarını verimli kullanmalarını ve hayatın her alanında karşılarına çıkacak problemleri kendi başlarına aşabilme katkısı sağlamaktadır. Bireylerin fiziksel aktiviteye yönelik tutumları, bedenlerini tanıyabilmeleri, okuyabilmeleri ve fiziksel benliklerinin gelişimlerine katkı sağlayarak bedensel okuryazarlık ile fiziksel aktiviteye karşı olumlu tutum sergilemelerini sağlamaktadır.

1.4 Varsayımlar

- Araştırmada kullanılan Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği (FAYTÖ) ve Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği (OBOYTÖ) hedeflenen özellikleri ölçtüğü varsayılmıştır.
- Araştırmada kullanılan Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği (FAYTÖ) ve Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği (OBOYTÖ) geçerli ve güvenilir birer ölçme aracı olduğu varsayılmıştır.
- Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin araştırmaya gönüllülük esasına göre katıldıkları ve kullanılan araştırma formunda yer alan maddeleri doğru ve samimi olarak cevapladıkları varsayılmıştır.
- Araştırma kapsamında belirlenen örneklemin, evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.5 Sınırlılıklar

- Araştırma sonuçları 2023-2024 eğitim öğretim yılında Amasya ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta okullarda öğrenim gören öğrencilerin görüşleri ile sınırlıdır.
- Araştırma sonuçları veri toplama araçlarında yer alan sorularla sınırlıdır.
- Araştırma, konu ile ilgili ulaşılabilen kaynakların sağladığı veriler ile sınırlıdır.
- Araştırma, katılan örneklem grubunun verdiği doğru ve yansız cevapları ile sınırlıdır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 Beden Eğitimi

Beden eğitimi kavramı 1960 yıllarından itibaren okullarda uygulanan programlarına ek olarak spor kavramıyla beraber ele alınmaya başlamakta ve modern beden eğitimine geçiş başlamaktadır. Modern beden eğitimi, belirli çerçevelerde yetiştirilen öğretmenlerin ortak kültürlerinden doğmaktadır. “Beden eğitimi, egzersiz bilimleri ve sporun ortak noktası insanın hareketi ya da fiziksel aktivitesidir.” Günümüzde beden eğitimi belirli alanlara ve kişilere odaklanmanın ötesinde daha çok gelişimsel modele dayanmaktadır. Günümüzde beden eğitimi; bireylerin kendi fiziksel özelliklerini tanımaları, bedenlerinin özelliklerine uygun fiziksel aktiviteler hakkında bilgi sahibi olmaları ve hayatları boyunca öğrenmelerini ve öğrendiklerini olumlu anlamda aktarmalarını kapsamaktadır (Dilaver, 2019).

Beden eğitimi kavramını en temel şekilde ele aldığımızda insanların başta fiziksel gelişimlerinin yanı sıra psiko-sosyal ve diğer gelişim alanlarına katkı sağlamaktadır. Bunların yanı sıra bireylerin rekabetten uzak, kendi beden sağlıklarını, vücut fonksiyonlarını ve kaslarının kontrollerini sağlamalarında yardımcı olmak amacıyla yaptıkları fiziksel aktiviteler şeklinde tanımlanmaktadır (İşler, 2016).

Beden eğitimi ve spor sayesinde öğrencilere yaşamın temel özelliklerinden biri olan esneklik kazandırılır. Bunun yanı sıra derslerde eğitsel oyunlar ile öğrenme ortamı oluşturulur. Oluşturulan öğrenme ortamında öğrencilere paylaşım yapma, beraber hareket etme ve liderlik özelliklerini geliştirme gibi alanlarda katkı sağlamaktadır (Adatepe, 2018).

2.2 Spor

Spor kavramı Latince 'de Diportarc sözcüğünden gelmektedir, “dağıtmak, birbirinden ayırmak” anlamına gelmektedir. Latince 'den türetilmesine rağmen aslında İngilizce yardımıyla dünyaya tanıtılmıştır (İşler, 2016).

Spor kavramına iki farklı bakış açısı olduğu için spor kavramının temelde iki farklı tanımı bulunmaktadır. Spor kavramının ilk tanımı; eski zamanlardan itibaren insanların kendilerini güzel görmek, göstermek veya başka amaçlarla vücutlarını geliştirmek şeklindedir. İkinci tanımında ise insan (organizmanın) yaşamında temel anlamda önem ifade eden hareket kavramının tanımı olarak ifade edilmiştir (Yazıcı, 2014).

Spor kavramı ve beden eğitimi kavramı birbirine benzetilen ve karıştırılan kavramlar olmalarının yanı sıra sporu, beden eğitimi tanımından ayıran birçok farklılık vardır. Spor ve

beden eğitimi kavramlarını birbirinden ayıran temel farklılıklar spor kavramının “kazanma” amacı güdüyor olmasıdır (Çuhadar, 2021).

Spor aynı zamanda bireyin dünyasını tanıma ve oluşturma aracıdır (İşler, 2016).

“Bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, bazı kurallara göre uygulanan hareketlerin tümü” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2023).

2.3 Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Beden eğitimi bireylerin sadece fiziksel yönden gelişimlerine katkı sağlamak ile kalmamaktadır. Beden eğitimi özellikle gelişim çağındaki bireylerin başta ruhsal gelişimleri olmak üzere sosyalleşmeleri ve yaşamlarının diğer alanlarında kullanabilecekleri özellikleri kazandırmaktadır (Aracı, 1999).

Beden eğitimi dersleri sayesinde dil özellikleri gelişim gösterir. Bireyler sosyalleşir, böylelikle toplumda daha sağlıklı ve etkili ilişkiler kurabilirler. Beden eğitimi sayesinde özellikle gençler spor yapma alışkanlığı kazanarak, yanlış arkadaşlıklar kurmaktan kaçınırlar ve zararlı alışkanlıklar kazanmak yerine düzenli fiziksel aktivite yapma alışkanlığı ile, beden sağlıklarını koruyabilirler. Bunların yanı sıra bireylerin bedensel okuryazarlık farkındalıkları gelişir. Bireyler bedenleri hakkında bilgi sahibi olurlar, eksik yanlarının veya güçlü yanlarının farkında olarak fiziksel aktivite veya beslenme düzenlerini sağlayabilirler (Açak, 2005).

Spor, bünyesinde beden eğitiminden farklı özellikler barındırmaktadır. Spor, beden eğitiminden daha farklı olarak belirli bir amaç uğruna yerine getirilmekte, rekabet ortamı içerisinde kazanma amaçlı gerçekleşmektedir. Belirlenen amaçlar doğrultusunda bireylerin sürekli spor yapmaları sayesinde sporu eski temposu ile yerine getirmeseler bile ilerleyen yaşlarda oluşabilecek hastalıkları engelleyebilmelerine katkı sağlamaktadır (Ağılönü, 2014).

Günümüzde gelişim gösteren ve güncel haliyle beden eğitimi ve spor derslerinin önemine bakıldığı zaman, özellikle yeni nesillerin bütün gelişim özelliklerine en büyük katkıyı sağlayan beden eğitimi ve spor dersleri olmaktadır. Bireylerin gelişim özelliklerinin yanı sıra, akademik hayatlarına olumlu katkı sağlamayı amaçlamakta ve planlı, belirli bir sistem içerisinde yürütülmektedir (Yıldıran ve Yetim, 1996).

2.4 Bedensel Okur Yazarlık

“Her bireyin yeteneğine uygun olarak fiziksel okuryazarlık, yaşam boyu fiziksel aktiviteyi sürdürmek için motivasyon, güven, fiziksel yeterlilik, bilgi ve anlayışı olarak tanımlanabilir” (Whitehead, 2021).

Bedensel okuryazarlık kavramı ile bireylerin bedensel yeteneklerine ilişkin güncel bilgiler öğrenmeleri ile yeni bir terminoloji meydana gelmektedir (Whitehead,2021).

2.4.1 Bedensel okur yazarlık kavramı

Türk literatürüne yeni kazandırılmaya başlanan bedensel okuryazarlık kavramının aktarıldığı batı kaynaklarına baktığımız zaman bedensel okuryazarlık kavramı, bireylerin bedenlerinin farkında olmalarını ve fiziksel aktivitelerinin hareket yeteneklerimize katkısının önemini ifade etmektedir (Whitehead, 2021).

Bir diğer şekilde bireylerin doğuştan getirdikleri fiziksel gelişim özelliklerinin motivasyon ile hareket yeterliliklerinin geliştirilmesi olarak tanımlanmaktadır (Whitehead, 2021).

Bedensel okuryazarlık bireylerin doğumu ile başlayıp hayatları boyunca devam eden organizmayı bütün olarak ele alan; bireylerin fiziksel, sosyal, ruhsal ve diğer gelişim alanlarına etki eden bir kavram olarak tanımlamak mümkündür. (Cairney, Kiez, Roetert ve Kriellars, 2019).

2.4.2 Bedensel okur yazarlık kavramının gelişimi

Bedensel okuryazarlık kavramı 1934-1939 tarihleri arasında zamanın yazarları tarafından birçok farklı tanımlar ile ifade edilmektedir. 20. yy. sonlarına doğru bedensel okuryazarlık kavramı daha sistemli bir şekilde ifade edilmiştir (Whitehead, 2001). Whitehead 1993'te bedensel okuryazarlık kavramına dair ilk ciddi adımları atarak “bireylerin belli özelliklerinin tüm potansiyellerini gerçekleştirebilmesi aynı zamanda hayat kalitelerinin yükseltilmesi amacıyla somutlaştırılmasının önemini” vurgulamaktadır (Sports Council, 1991 aktaran Çuhadar, 2021). Whitehead'ın 2001 yılında bedensel okuryazarlığın anlayışını açıklamasının üzerine 2006'da Kanada spor merkezi uzun dönemli sporcu gelişim planında Kanadalıların fiziksel sağlıklarını geliştirebilmek amacıyla kabul etmiştir (Çuhadar, 2021).

Kanada 2012 yılında bedensel okuryazarlık kavramını Kanada spor politikasına dâhil etmiş, Amerika ise 2014 yılında Amerika'da bulunan Sağlık ve Beden Eğitmciler Birliği,

ulusal beden eğitimi içeriklerinde değişiklik yaparak “bedensel okuryazarlık (Fiziksel okuryazarlık)” kavramını kullanmaya başlamıştır (Çuhadar, 2021).

2.4.3 Bedensel benlik ve bedensel okuryazarlık

Bireylerin hayatlarını mutlu ve sağlıklı yürütebilmeleri için öncelikle kendilerine daha sonrasında çevrelerine karşı olumlu yansıma göstermeleri gerekmektedir. Bireylerin sağlıklı gelişim gösteren kişiliklere sahip olabilmeleri için çalışmaları ve yaptıkları işten doyum sağlayabilmeleri gerekmektedir. Bireyin hayatında yaşadığı olaylara ve diğer bireylere karşı verdiği tepkiler “kişilik” olarak tanımlanmaktadır. Kişiliğin alt kavramı olarak “benlik” kavramı tanımlanmaktadır (Aslan, 1992).

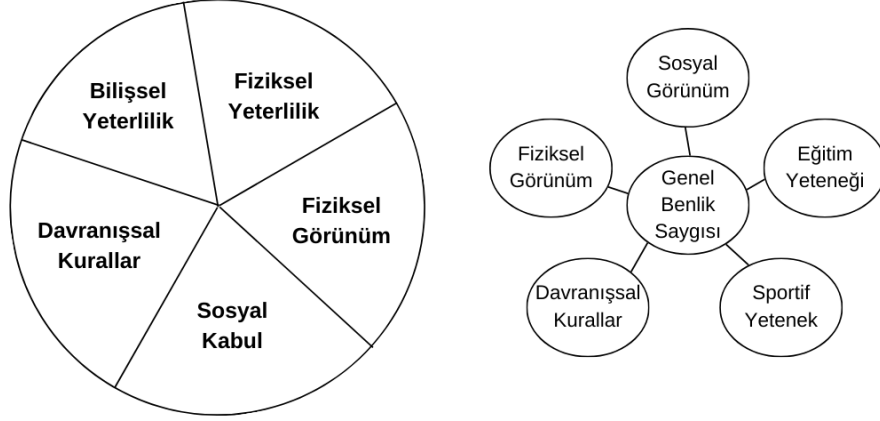
Benlik kavramının temelinde bireylerin öz algılarının gelişim göstermesi önem arz etmektedir. Bireyler öz algıları sayesinde kariyer seçimi, arkadaşlık seçimi, fiziksel aktiviteye katılımları gibi farklı alanları yönetebilmektedir. Bedensel benlik; bireylerin çok boyutluluk gösteren öz sistemleri arasında bedensel yönlerini önemli unsur olarak ön plana çıkarmaktadır. Bedensel benlik ve yaşam benliği birbirleri ile ilişkilendirilmektedir. Bedensel benlik ve yaşam benliğinin benzer yönleri; “beslenme, ifade, cinsellik ve kutlama” gibi bireylerin hayatında önemi bulunan insan işlevleri için araç olarak kullanılmaktadır (Whitehead, 2021).

Bedensel benlik; geçmişten günümüze uzanan tarihi süreç içerisinde bireylerin bedensel görünümüne özellikle bireylerin sosyal hayatlarına etkileri açısından önem taşımaktadır. Özellikle teknolojinin gelişmesi ile beraber medya gücünün artış göstermesi ile orantılı olarak bedensel görünüm bireyler açısından olumlu veya olumsuz algıların ortaya çıkmasına neden olmuştur (Arpa, 2019).

Bedensel benlik, bireylerin sosyal hayatlarını etkilemesinin yanı sıra fiziksel aktiviteye katılımlarında ve yapacakları faaliyetleri seçmelerinde de merkez konumunda yer almaktadır. Bedensel benlik kavramı gelişmiş olan bireyler toplum içerisinde sosyal ve seyirci karşısında düzenlenen fiziksel aktivitelere katılımdan kaçınmaz iken, bedensel benlik kavramı gelişmemiş bireyler sosyal, fiziksel aktivitelere katılımdan stres veya utanç duyguları daha ağır bastığı için kaçınırlar (Whitehead, 2021).

Harter; çocukların belli bir yaş dönemine kadar “zihinsel yeterlilik, bedensel yeterlilik, bedensel görünüm, sosyal çevre tarafından kabul ve davranışsal kurallar” olarak tek boyutlu bir benlik özelliğine sahip olduklarını, bireylerin sekiz yaş itibarıyla daha güvenilir yargılara

sahip olduklarını ve bireylerin yaşları büyüdükçe çok boyutlu benlik kavramlarının geliştiğini öne sürmektedir.

Şekil 1. Tek boyutlu ve çok boyutlu benlik perspektifi (Gill ve Williams, 2008).

Bedensel okuryazarlık kavramı bireylerin sağlık durumları ve pozitif yönde bedensel benlik kavramıyla doğru orantıda hareket etmektedir. Bedensel okuryazarlık “sağlıklı bir fiziksel benliğin gelişimini ve bakımını destekleyen zihinsel ve davranışsal özelliklerin birleşimini tanımlar.” (Whitehead, 2021).

2.4.4 Bedensel okur yazarlığın faydaları

Bedensel okuryazarlık kavramı öncelikle bireylerin günlük hayatlarında etkili olduğu kadar sosyal ve fiziksel aktivitelerde özgüvenlerinin gelişmesine, belirli motorik özellikleri hakkında bilgi sahibi olmasına katkı sağlamaktadır. Bireyler gelişen bedensel okuryazarlık kavramı ile beraber hayatlarında bulunan faktörlere doğru zaman ve doğru biçimde tepki verebilmekte, çevreden aldıkları olumlu dönütler ile benlik duygularının gelişimi desteklenmektedir. Bedensel okuryazarlık bilgisine sahip bireyler fiziksel özellikleri hakkında kendilerini tanımlarının yanı sıra duyuşsal alan özelliklerini de tanımakta ve geliştirmektedirler.

Bedensel okuryazar bireyler; fiziksel özellikleri, hareket yetkinlikleri hakkında bilinç geliştirirler, geliştirdikleri bilinç sayesinde hayat boyu sağlıklı yaşamak için fiziksel aktivitelere katılım göstermeye çalışırlar. Bireyler yeni fiziksel aktivitelere katılmanın yanı sıra çevresinde bulunan bireylere fiziksel aktivitenin yaşam boyu mutlu ve sağlıklı yaşamak için önemini anlatabilmektedir. Tartışmaktan çekinmez ve çevrelerinde bulunan bireyleri fiziksel aktivite yapmaya yönlendirebilirler (Whitehead, 2021).

2.4.5 Bedensel okur yazarlık gelişim dönemleri

Bedensel okuryazarlık; okul öncesi dönem, temel eğitim ve ilkökul dönemi, ortaokul dönemi, genç yetişkinlik dönemi, yetişkinlik dönemi, geç yetişkinlik dönemi şeklinde yaş grupları göz önüne alınarak toplamda altı başlık altında belirtilmektedir (Whitehead, 2013). Bedensel okuryazarlık özelliği bireylerde küçük yaşlardan itibaren başlayarak bireylerin hayatlarının sonuna kadar devam etmekte olan önemli bir özellik olarak tanımlanmaktadır (Huang, Sum, Yang, Chun-Yiu ve Yeung, 2020).

Okul öncesi dönem; bireylerin gelişim dönemlerinin temellerini ailesi ile beraber kazandığı dönemdir. Bedensel okuryazarlık gelişimlerini doğdukları andan, üç yaşlarına kadar başta aileleri olmak üzere, okul öncesi dönemi öğretmenlerini ile beraber kazanmaktadırlar.

İlkokul dönemi; okul öncesi dönemde geliştirilen bedensel okuryazarlık özelliği ilkökul döneminde güven, motor becerisi, motivasyon özelliklerinin temelleri atılarak daha geniş ve sağlam bir şekilde geliştirilmektedir (Whitehead, 2013).

Ortaokul dönemi; Bireylerde bedensel okuryazarlık gelişimi için gerekli temel özellikler, ilkökul döneminde tamamlandıktan sonra bireylerin kendi sorumluluklarını alabileceği, zorluk derecelerinin arttığı ve değerlendirmelerin artık bireyler tarafından gerçekleştirilmesi istenilen ortaokul dönemine geçiş yapılmaktadır. Ortaokul döneminde olan bireylerin özellikle beden eğitimi ve spor öğretmenleri, antrenörleri ve aileleri tarafından farklı sosyal ve fiziksel aktivitelere yönlendirilmeleri önem arz etmektedir.

Genç yetişkinlik dönemi; bu dönem diğer dönemlerin kazandırmış olduğu deneyimler ile oluşturma, sürdürme, ilerletme sorumluluklarına sahip olunan ve bu sorumluluklar sayesinde fiziksel aktiviteye karşı olumlu bir tutum geliştiren bir dönem olarak tanımlanmaktadır.

Yetişkinlik dönemi; Bedensel okuryazarlığın düzeninin tamamen oturtulmaya başlandığı, fiziksel aktivite kazanımlarının farkında olarak, fiziksel aktiviteye katılımı karşılaşılan zorlukların üzerinden gelebilecek yeteneklerin geliştirildiği dönem olarak tanımlanmaktadır.

Geç yetişkinlik dönemi; yaşlanmaya başlanılan dönemde fiziksel olarak formda kalmalarını sağlayacak hayat tarzını benimsemiş olan bireyler geçmişteki tecrübelerini kullanarak fiziksel formlarını devam ettirebilmektedirler (Whitehead, 2013).

2.4.6 Bedensel okur yazarlığa sahip bireylerin özellikleri

Bedensel okuryazarlık özelliği sayesinde bireyler geçmişte kazanmış oldukları özellikler ve sosyal çevresinin etkisi ile yaşanan durumlara kolayca adapte olabilmektedirler (Çuhadar, 2021).

Bedensel okuryazarlık özelliğine sahip bireyleri; sosyal ve fiziksel aktivitelere katılımda istekli, fiziksel yeterliliklerini geliştirme konusunda bilinçli, düzenli fiziksel aktiviteler planlayan, özgüvenleri yüksek bireyler olarak tanımlamak mümkündür. Bedensel okuryazarlık özelliğine sahip bireyler geçmişte yaşanmış olumsuz deneyimlerini göz ardı ederek yeni fiziksel aktivitelere katılım konusunda yüksek motivasyona sahip bireylerdir. Bedensel okuryazarlık özelliğine sahip bireylerin yaşam kaliteleri yüksek olmaktadır. Aynı zamanda bireyler farklı yönlerini keşfedebilmektedir (Whitehead, 2021). Bedensel okuryazar bireylerin çevreleri ile etkileşimleri gelişmiştir. Bireylerin çevre ile etkileşiminin gelişmiş olma özelliği bedensel okuryazarlık kavramında çevreyi “okuma” olarak tanımlanmaktadır. Bedensel okuryazarlık kavramı içerisinde “okuma” özelliğine sahip bireyler aktivite esnasında zihinsel ve bedensel koordinasyonu sağlayarak, yükseklik, ağırlık vb. çevre faktörlerini göz önünde bulundurarak fiziksel hareketlerini duruma göre düzenleyebilen ve en uygun hareketi yapabilen bireyler olarak tanımlanabilmektedir. Bedensel okuryazar bireylerin yukarıda belirtilen özellikler ile beraber benlik duyguları olumlu yönde gelişmektedir (Whitehead, 2021).

2.4.7 Bedensel okur yazarlığa yönelik tutum

Tutum kavramının literatürde tanımlanış şekline bakıldığında zaman en genel ve özetleyici hali; bireyin içgüdüsel olarak veya öğrenmiş olduğu bilgiler sayesinde yaşanan bir olay karşısında vermiş olduğu tepki eğilimi olarak tanımlanmaktadır. (Demirutku, 2019). Bireylerin herhangi bir olay karşısında sergilemiş oldukları davranışların şeklinin ve şiddetinin belirlenmesinde duyuşsal faktörler etkili olmaktadır. Bireylerin sergilemiş oldukları tutum; takdir etme, sevme, uzaklaşma ve yok sayma olarak olumlu, olumsuz şeklinde ikiye ayrılmaktadır (Keskin, Öncü ve Kılıç, 2016). Genel sağlık durumlarını desteklemek ve yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlıkları kazandırmak için çocuklara ve adölesan döneminde bulunan gençlere bedensel okuryazarlık bilgisi kazandırılması önem arz etmektedir (Liu ve Chen, 2021). Beden eğitimi ve spor derslerinde bireylere verilen anlamlı öğrenmeler, bireylerin fiziksel yeterlilikleri ve psiko-sosyal etkenler bireylerin bedensel okuryazarlık kavramına karşı tutumlarını etkileyen faktörlerdir (Castelli, Barcelona

ve Bryant, 2015). Bireylerde bedensel okuryazarlığa karşı geliştirilmesi istenilen pozitif tutumlarda; özellikle beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin bilinç kazanması önem arz etmektedir (Edwards vd. 2019). Yıldız ve Munusturlar (2022) yılında yapmış oldukları çalışmalarında Türkiye’de görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin bedensel okuryazarlık kavramını öğrencilere kazandırmak konusunda beden eğitimi ve spor öğretmenlerine göre bilgi eksikliklerinin olduğunu ortaya koymaktadır.

2.4.8 Bedensel okuryazarlık ve çocuklar

Bedensel okuryazarlık gelişimi bireylerin doğum öncesi(embriyo) dönemlerinde başlamaktadır. Özellikle yeni doğan dönemlerinde bebeklerin bedensel okuryazarlık kavramının fiziksel gelişimlerine katkısının yanı sıra hareket deneyimleri ile çevrelerini keşfetmelerini desteklediği gözlemlenmektedir. Whitehead, 2021 yılında yapmış olduğu çalışmada incelemiş olduğu vakada (9.1 Emily) Emily 3 yaşında, fiziksel gelişimi normal seviyesinde ilerleyen, fiziksel yeterlilikleri, hareket kalitesi tamamen iyi doğrultuda olmasına rağmen, genellikle utangaç ve içine kapanık, özgüveni tam anlamıyla gelişmemiş bir birey olarak tanımlanmaktadır. Emily’nin utangaç ve içine kapanık oluşu yaşatlarının rahatlıkla yapabildikleri aktiviteleri gerçekleştirmesinde, yeni aktiviteler denemesinde engel teşkil etmektedir. Emily gittiği kreşte bulunan akran arkadaşlarının iki tekerlekli bisikleti sürebildiklerini ama kendisinin yapamadığını fark ettikten sonra arkadaşlarını gözlemleyerek ve parçadan bütüne hareketleri taklit ederek iki tekerlekli bisiklet kullanımını öğrenmiştir. Emily 9.1 vaka çalışmasından da anlaşılacağı üzere tek başına bedensel okuryazarlığın bireylerin fiziksel yeterliliklerinin hareketi gerçekleştirebilmek için yetersiz kaldığı aynı zamanda motivasyon ve özgüvenleri ile desteklenerek hareketin ortaya çıkabileceği anlatılmaktadır. Bedensel okuryazarlık gelişimi ve fiziksel yeterlilik kavramı bağlantılı olmaktadır. Bireylerin doğumdan itibaren hayatta kalabilmek ve yaşamlarını devam ettirebilmek için temel güdülerini geliştirdikleri ve beyin sensori-motor alanının aşağıdan yukarıya doğru geliştiği gözlenmektedir. “Beyin sensori-motor alanı; öğrenmenin dokunma, görme, ses, tat ve koku duyguları aracılığıyla gerçekleşmesini sağlar ve ana uyarını sağlamak için harekete dayanır.” Bireylerin fiziksel yeterlilikleri doğrultusunda geliştirdikleri diğer özellikler de hareket hafızasının ve hareket kalitesinin gelişmesini sağlamaktadır. Bedensel okuryazarlığın fiziksel yeterlilik ve hareket hafızası arasındaki bağlantıyı kısaca örneklendirdiğimizde yürüme, yakalama, tekme atma vb. lokomotor ve

non-lokomotor hareketlerin branşlaştırılarak kullanımı “futbol branşında topu yakala ve rakibine şut çek” örnek gösterilebilir (Castelli vd. 2015; Giblin, Collins ve Button, 2014).

Çocukların genel anlamda çevreyi tanımaları ve gelişim alanlarının desteklenmesinde oyun kavramı önem taşımaktadır. Oyun aynı zamanda çocukların bedensel okuryazarlık gelişimleri ile öğrenmelerinin desteklenmesini sağlamaktadır. Oyun sayesinde çocukların bedensel okuryazarlık kavramında ihtiyaç duydukları öz güven ve motivasyon desteklenmektedir. Oyunun bedensel okuryazarlık alanındaki katkıları Emily vakasında gözlenmekte, oyun ve oyunun çeşitlendirilmesi, basamaklandırılması sayesinde çocuklarda bedensel okuryazarlık kavramı geliştirilebilmektedir. Oyunlar sayesinde çocukların fiziksel hareket kavramı, fiziksel yeterlilikleri geliştirilmektedir. Oyun alanlarının açık alan, kapalı alan, resmî kurumlarda yapılan şeklinde sınıflandırılması, oyun arkadaşlarının farklılık göstermesi bedensel okuryazarlık kavramının temel yapı taşını oluşturmaktadır (Whitehead, 2021).

2.5 Fiziksel Aktivite

Fiziksel aktivite enerji kullanarak vücut hareketlerini anlatmak için kullanılan uluslararası bir terimdir. En basit tanımı ile enerjiyi harcamak için vücudun hareket etmesidir. Fiziksel aktivite günlük yaşam içerisinde kas ve eklemlerimizi kullanarak enerji tüketimi ile gerçekleşen, kalp ve solunum hızını arttıran ve farklı şiddetlerde yorgunlukla sonuçlanan aktiviteler olarak tanımlanabilir (Sağlık Bakanlığı, 2023).

Fiziksel aktiviteye; yürüme, bisiklet kullanma, zıplama, dans etme, günlük hayatımızda yaptığımız hareketleri örnek göstermek mümkündür (Ercan ve Keklice, 2020). Fiziksel aktivite kavramı hakkında “Sadece spor yapmak fiziksel aktivite yapmaktır.” şeklindeki ifade yanlış bir düşüncedir (Korucu, Seçer ve Kaya 2020).

Fiziksel aktiviteye katılım her bireyin hayatında büyük bir öneme sahiptir. Özellikle gelişim çağı içerisinde olan bireylerin fiziksel aktiviteye katılımı bireylerin kendilerini daha dinç hissetmelerini sağlamakta, o yaş gruplarının fiziksel aktiviteye katılımlarının desteklenmesi ve motive edilmeleri beceri özelliklerinin geliştirilmesinde önem arz etmektedir (Özcan, 2021).

DSÖ’nün 2010 yılında yapmış olduğu çalışmada özellikle gelişim ve ergenlik döneminde yapılan düzenli fiziksel aktivitenin bireylerin akademik hayatlarına ve sosyalleşmelerine katkı sağladığı ortaya konmuştur (Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2014).

Coşkun ve Karagöz'ün 2021 yılında yapmış oldukları çalışmada fiziksel aktiviteye katılım alışkanlıklarının gelişim dönemlerinde kazanılmamasının, özellikle ortaokul (adölesan) dönemlerinde düzenli fiziksel aktivite yapılmamasının yetişkinlik dönemlerinde birçok hastalığa sebep olduğunu ortaya koymaktadır (Coşkun ve Karagöz, 2021).

Yetişkin bireylerden daha ziyade, gelişim çağındaki çocukların son dönemlerde artan bilinçsiz yemek ve fastfood tüketiminin neden olduğu obezite sorunu ile karşı karşıya kalmaları düzenli fiziksel aktivite sayesinde engellenmektedir (Arslan, 2001).

Amerika'da yapılan çalışmalar ışığında gelişim özellikleri göz önüne alınarak çocukların her gün en az 60 dakika ve en az orta seviye şiddetli aerobik fiziksel aktivite yapmaları önerilmektedir (Bilgin, 2017).

2.5.1 Fiziksel aktivitenin önemi

Fiziksel aktivite tüm yaş ve cinsiyet gruplarının, sosyal, fiziksel, dil ve diğer gelişim alanlarına katkı sağlamaktadır. Bunların yanı sıra, bireyleri hastalıklardan koruyarak sağlıklı şekilde büyümelerini, özellikle ergenlik çağındaki gençlerin sigara, alkol vb. zararlı alışkanlıklardan korunmalarını sağlamak ile beraber yaşam kalitesinin artmasını sağlamaktadır (www.gidabeslenme.org, Erişim tarihi:28.10.23).

Fiziksel aktivitenin özellikle çocuklar için öneminin vurgulanmasına rağmen ailelerin maalesef bu konuda yetersiz bilgi sahibi olmaları, yaşadıkları coğrafyanın uygun olmayışı, eğitim ve sosyo-ekonomik durumları nedeniyle çocuklar düzenli fiziksel aktivite yapma alışkanlıkları kazanamamaktadır (Orhan, 2019).

Özellikle son zamanlarda değişen eğitim sistemi çocukların fiziksel gelişimlerini ve akademik hayatlarını desteklemektedir. Değişen ve gelişen modern dünyanın getirdiği hareketsizliği engellemekte fiziksel aktivite büyük rol oynamaktadır (Orhan, 2019).

Düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı bireylerin hayattan zevk almalarını (memnuniyet duymalarını) sağlar. Yaşam memnuniyeti bireylerin kendi hayat kalitelerine etki etmektedir (Özsoy ve Biçer, 2022)

Fiziksel aktivite tüm gelişim alanlarında bireylerin iyi oluş halini desteklemek ile beraber yaşam kalitelerini yükseltmekte, bireylerin yaşam sürekliliklerini desteklemektedir (Janca, 2003).

Yaşam sürekliliği kavramı bireyin şimdiki durumu ile beraber gelecek hayatını ve gelecek hayatından bekleme durumunu kapsamaktadır (Janca, 2003).

Öğrencilere düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırabilmek için öncelikle fiziksel aktivite konusunda bilinçlenmeleri, beden eğitimi ve spor derslerinde uygun yöntemler ile bireylerin derslerde aktif olmalarını sağlamak gerekmektedir (Sert ve Temel, 2014).

2.5.2 Fiziksel aktivite çeşitleri

Fiziksel aktivite çeşitleri hakkında yapılan çalışmalara baktığımızda; dayanıklılık (aerobik), kuvvet, esneklik ve denge egzersizleri olarak dört başlık altında toplanmaktadır (Alpözgen ve Özdiğerler, 2016).

Aerobik aktivitelerin temelinde bireylerin dayanıklılık özelliklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Dayanıklılık özelliği bireylerin kondisyonlarını arttırarak özellikle büyük kas kuvvetlerinin gelişmesine katkıda bulunarak, belirli zamanlar ve yüklenmeler ile yapılan, bireylerin uzun süreli aktiviteleri yorulmadan, yorgunluğa direnç gösterebilecek düzeye getirmeyi amaçlayan aktivite türüdür (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2004).

Aerobik aktivitenin kazandırmış olduğu özelliğin gelişmesi bireylerde 10 yaşına kadar beklenemez fakat adölesan dönemlerinde hızla gelişmesi beklenmektedir (Rowland, Vanderburg ve Cunningham, 1997 akt. Kılıçarslan,2018).

Fiziksel aktiviteler arasında özellikle yüzme, suyun içerisinde yapılan hareketler sayesinde bireylerin istenilen çoğu aerobik özelliklerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır (Başkal, 2006).

Aerobik egzersizler bireyin stres etkilerini azaltarak zihnen ve ruhen iyi olmasını, kemik ve kas yapısının güçlenmesi sayesinde ilerleyen yaşlarda fiziksel yönden dinç kalmasına katkı sağlamaktadır. Kardiyovasküler hastalıklar ve kanser hastalığına karşı koruma sağlar ve yapılan egzersizlerin sonucunda bireylerin enerji seviyelerini yüksek tutarken vücutta bulunan toksinlerin atılmasına yardımcı olmaktadır (Müftüoğlu 2003).

Fiziksel aktivite çeşitlerinden bir diğeri ise kuvvet egzersizleridir. Kuvvet kas grubunun herhangi bir nesneye uyguladığı direnç veya itme, çekme hareketi olarak tanımlanmaktadır (Açıkgöz, İrez, Çelik, Oral ve Önen, 2016).

Sporsal etkinliklerin ana yönlendirici faktörü kuvvet gelişimidir. Çocuklarda kas kuvvetinin gelişimi önem arz etmektedir (Bompa, 2015 aktaran Çelik, 2016).

Kuvvet egzersizleri, aerobik egzersizlerden farklı olarak çocuk yaşlarda başlanabilir aktivitelerdendir (Payne, 1997 aktaran Açıkgöz vd.2016).

Kuvvet egzersizleri çocuklarda uygulanırken salt kuvvet ile uygulanamaz bireylerin kendi vücut ağırlıkları ile yapılabilen egzersizler uygulanmalıdır (Balyi, 2016 aktaran Açıkgöz vd. 2016).

Esneklik her bireyde farklılık gösterebilen, eklemlerin ve kasların olabildiğince rahat hareket ettirilebildiği yetenek olarak tanımlanmaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2004).

Bireylerin 8 yaş itibariyle erkek ve kız çocuğu fark etmeksizin gerekli egzersizleri yapmaması durumunda esnekliklerinde azalmalar meydana gelmektedir (Mirzeoğlu, Altay, Bulca ve Katar, 2015).

Alter (2004) esneklik özelliğinin yararları vücudun bir veya birçok bölümünün belirli amaç ve hız doğrultusunda geniş açılarla kontrollü bir şekilde hareket ettirebilmektir. Bu özellik sayesinde bireylerin ağrısız ve kolay bir şekilde tam hareket açıklığına ulaşmalarının yanı sıra bağ dokularına fazla yük binmeden hareket genişliğini sağlamaktadır.

Denge; bireylerin beden bütünü koruyarak, belirli bir alan üzerinde sabit şekilde hareket edebilmesi olarak tanımlanmaktadır. Bireylerin iyi denge özelliklerine sahip olması günlük hayatta ki işlerini kolaylıkla yerine getirebilmelerini, fiziksel aktiviteler yapılırken sakatlanma oranlarının azalmasına katkı sağlarken, diğer fiziksel aktivite çeşitleri sayesinde de denge özelliği gelişim göstermektedir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2004).

2.5.2.1 Fiziksel aktivite şiddeti / yoğunluğu

Fiziksel aktivite şiddeti bireylerin gerçekleştirmek istedikleri fiziksel aktivitenin çeşidine göre düşük, orta, yüksek olarak üç grupta sınıflandırılmaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2004).

Fiziksel aktivite esnasında harcanan enerjini ölçülmesine metabolik eşdeğer (MET) olarak ifade edilmektedir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2004).

2.5.2.2 Düşük şiddetli fiziksel aktiviteler

Düşük şiddetli fiziksel aktivitenin genel tanımı; fiziksel aktivitenin düşük tempoda, bireylerin fazla enerji harcamalarına gerek olmadan, minimum hareket ile fiziksel aktivitenin yapılması olarak tanımlanmaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2004).

2.5.2.3 Orta şiddetli fiziksel aktiviteler

Orta şiddetli fiziksel aktivitenin genel tanımı; fiziksel aktivitenin temposunun bireyi çok yormadan, nabız atımlarının fazla dinlenik olmadan, nabız atış hızları ve soluk alıp verme hızlarının artış gösterdiği bireyin kaslarını hafif zorlayacak şekilde gerçekleştirilen aktivite türüdür. Orta şiddetli fiziksel aktiviteye örnek vermek gerekirse, dinlenme koşusu (jogging), orta hızda bisiklet kullanma ve yüzme olarak ifade etmek mümkündür (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2004).

2.5.2.4 Yüksek şiddetli fiziksel aktiviteler

Yüksek şiddetli fiziksel aktivitenin genel tanımı; bireylerin vücutlarındaki kasları her alanda en üst düzeyde kullanması, nabız atımı ve soluk alıp-verme hızlarının en üst seviyede olması ve organizmanın en üst düzeyde hareket etmesi olarak tanımlanmaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2004).

Ersoy yüksek şiddetli aktivitelere örnekleri; “çoklu hızlı yürümek, koşmak, etaplı yüzme, çim biçmek, tekli tenis oynamak, bisiklete binmek (16 km/saat, engebeli arazide ve yokuş yukarı), eşya taşımak, dairesel antrenman yapmak.” (Ersoy, 2013)

2.5.3 Fiziksel aktivitenin etkileri

Son dönemlerde bireylerin; değişen yaşam şekilleri, daha az hareketli yaşam biçimi benimsemeleri, çalışma süresi boyunca zamanlarının büyük çoğunluğunu oturarak geçirmeleri, boş zamanlarında teknolojik ürünleri (bilgisayar, telefon, televizyon) kullanarak geçirmeleri, düzensiz ve sağlıksız atıştırmalıklar tüketmeleri gibi durumlar dengesiz şekilde vücutlarında yağ oranının artmasına sebep olmaktadır (Akyol, Bilgiç ve Ersoy, 2012).

Fiziksel aktivite yapmadan yaşama şeklini benimseyen bireylerde birçok sağlık sorunları gözlemlenmektedir. Özellikle damar ve metabolik rahatsızlıkların başlamasında ve ilerlemesine sebep olmaktadır. Fiziksel aktivitesiz yaşam şekli özellikle bireylerde kalp rahatsızlıklarına, aşırı kilo problemlerine ve dengesiz kilo alımlarının da getireceği hastalıklara sebep olmaktadır. Bireyler düzenli fiziksel aktivite yaptıkları bir süreci benimsedikleri zaman hastalanma riskleri azalmaktadır. Bireylerin sağlıksız ve düzensiz kilo alımlarını düzene sokmaları için sadece diyet yapmaları yetersiz kalmaktadır. Bireylerin aynı zamanda düzenli fiziksel aktivite yapmaları gerekmektedir (Akyol vd. 2008).

2.5.3.1 Beden sağılığı üzerine etkisi

Çağımızın en büyük sorunlarından bir tanesi bireylerin hareketsiz şekiller içerisinde bulunmaktan kaynaklı sedanter yaşam şeklini benimsemiş olmalarıdır. Bireylerin sedanter yaşam biçimini benimsemeleri beden sağılıklarına etki eden birçok etkiyi beraberinde getirmektedir (Can, 2019). Sedanter bireylerin karşılaştıkları en büyük sorunlardan bir tanesi obezite ile beraber tip 1 veya tip 2, solunum hastalıkları ve beraberinde bireylerde kalp sorunlarının daha fazla görüldüğü saptanmaktadır (Yıldırım, Akyol ve Ersoy, 2008).

Obeziteyi ve beraberinde getirilen hastalıkların engellenebilmesi için bireylerin sadece beslenmelerine dikkat etmeleri yeterli olmamak ile beraber düzenli olarak fiziksel aktivite ile beden sağılıklarını korumaları önem arz etmektedir (Yıldırım vd. 2008).

Fiziksel aktivite sayesinde bireyin kas kuvvetinde artış meydana gelmekte, kas kuvvetinin artış göstermesiyle beraber fiziksel değişiklikleri olumlu yönde etkilemekte, bireyin motorik özelliklerinin gelişmesini sağlamakta ve bireyin kendini iyi hissetmesini desteklemektedir (Hatemi, 2005).

Tüm bunların yanı sıra fiziksel aktivite sayesinde bireyin solunum sistemine etki etmekte, bireylerin kondisyon kapasitelerini arttırmakta, kalp kaslarının güçlenmesinde ve genişlemesinde, kas liflerinin güçlenmesinde önem arz etmektedir (Hatemi, 2005).

2.5.3.2 Kas sistemi üzerine etkisi

Geçmişten günümüze kadar gelen süreçte bireyler hayatlarını devam ettirebilmek için çoğu zaman günlük ve iş hayatlarında güç (kas) kullanımı ile yapılan işler ile uğraşmaktadır. Bu nedenle bireylerde kas iskelet sistemleri hastalığına neden olmaktadır (Özcan, Esmailzadeh ve Bölükbaş, 2007).

Düzenli fiziksel aktivite sayesinde bireylerin vücut sistemleri güçlenmekte, kas iskelet sistemleri desteklenmekte ve bu sayede fiziksel rahatsızlıklar minimum seviyeye çekilmektedir (Aracı ve Aracı, 2014).

Fiziksel aktivite sayesinde vücudun direncini arttırarak hareket sistemini kuvvetlendirir, kas sistemindeki kılcal damarların sayısında artış meydana gelir, kuvvet egzersizlerine önem vererek kas sistemini kuvvetlendirir, kadınlarda görülen menopoz durumundan kaynaklanan ve yıllar sonra ortaya çıkan kemik erimesi hastalığını önleyerek kemik kaybını minimum seviyeye indirir, vücutta bulunan kas, tendon, ligament ve eklem bölgelerindeki esnekliği arttırır (Gerger, 2022).

Fiziksel aktivitenin kas sistemi üzerine etkileri; “Kas kuvvetinin korunması ve artırılmasını sağlar. Kas tonusunun korunmasını ve düzenlenmesini sağlar. Vücut postürünün düzeltilmesi ve devamlılığını sağlar. Hareket bozukluklarının oluşumunu

engeller. Akciğer hacim ve kapasitesini artırır. Yorgunluk düzeyini azaltır.” (Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2014)

2.5.3.3 Diğer vücut sistemleri üzerine etkisi

Fiziksel aktivitenin bireyler üzerindeki en büyük etkenlerinden bir tanesi, yaşam boyunca sağlıklı kalmalarına katkı sağlamaktır. Fiziksel aktivitenin bireyler üzerindeki diğer etkilerinden bir tanesi de özel sağlık sorunlarına bağlı olarak bireylere özel olarak düzenlenen programlar sayesinde sağlıklarının korunmasına destek olmaktır (Baltacı, Irmak, Kesici, Çelikcan ve Çakır, 2018). Özer ve Baltacı 2008 yılında yapmış oldukları çalışmada fiziksel aktivite sayesinde bireylerin kendini iyi hissetme durumlarının artması, obezite durumu ile karşılaşmalarına engel olmakta, kondisyon özelliklerini arttırmakta ve boş zamanlarında daha sağlıklı aktiviteler ile zaman geçirmelerini sağlamaktadır.

2.5.3.4 Ruh sağlığı ve sosyal gelişim üzerine etkisi

“Ruh Sağlığı: Bireyin hayatından neşe ve haz alması, kendisi ve çevresiyle belli bir ahenk içerisinde olmasıdır. Ruhsal sağlık kavramı psikoloji ve psikiyatri gibi mental alanların içine girmektedir. Psikoloji ve psikiyatri kavramları burada önemli bir yere sahiptir” (Eşki, 2022).

Ruh sağlığı, ruh tanımı üzerine yapılan birçok çalışmada genel olarak ifade edildiği gibi ruh ve beden birbirlerini tamamlayıcıdır. Birbirlerinden farklı olarak düşünülse de birbirlerine bağlı olarak ifade edilmektedir (Senemoğlu ve Subaşı, 2009).

Bireylerin sosyalleşmesi ve birbirleri ile iletişim içerisinde olmaları toplumu bütün olarak tamamlanmasında önem arz etmektedir. Bireylerin toplum olarak bir arada bulunabilmelerinde, bulundukları toplum içerisinde uyum sağlayabilmelerinde ve fikir ayrılıklarını rahatça ifade edebilmelerinde fiziksel aktivite (spor) önemli bir yer tutmaktadır (Doğan, 2005).

Bireylerin fiziksel aktiviteye yönlendirilmesi ile beraber zararlı alışkanlıkların, yanlış arkadaşlıkların ve yanlış arkadaşlıkların sebep olabileceği yanlış topluluklarda bulunma durumu azalmaktadır. Fiziksel aktivite sayesinde bireylerin mutlu ve huzurlu olmalarını sağlamaktadır. Fiziksel aktivite tüm bunların yanı sıra bireye kazandırdıkları ile beraber bireyin ruh sağlığının iyi olmasını sağlamaktadır (Erkan, 1992; akt. Eşki, 2022).

Çağımızın son dönemlerinde ergenlik sürecindeki bireyler fiziksel aktivite ile beraber vücutlarını, kendilerini ve çevrelerini tanımakta, akademik anlamda kaygı düzeylerini ve

streslerini azaltmaktadır. Psiko-sosyal alanlar konusunda fiziksel aktivitenin bireyleri desteklediği gözlemlenmektedir (Bayrakçı, 2006).

Düzenli fiziksel aktivite ile ilgilenen bireylerin olumsuz ruhsal duygularının azalması ve olumlu ruhsal durumlarının artış göstermesi saptanmaktadır (İkizler, 2000).

2.5.3.5 Gelecek yaşam üzerine etkileri

Düzenli fiziksel aktivite ile bireyler ilerleyen yaşlarına rağmen daha sağlıklı bir hayata sahip olmakta ve bununla beraber hayatları boyunca daha aktif yaşam şeklini benimsemektedirler. Fiziksel aktivite sayesinde bireyler çağımızın en büyük sağlık sorunlarından bir tanesi olan kanser hastalığından korunurlar, bunun yanı sıra fiziksel aktivite ile birlikte bireylerin daha rahat nefes alabildikleri, vücut dirençlerini kuvvetlendirerek hastalıklardan korunabildikleri, fiziksel ve mental sağlıklarını destekledikleri gözlemlenmektedir (Bek, 2012).

2.6 Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum

Tutum kavramı için literatürde yapılan tanımların geneline bakıldığında, bireylerin çevrelerinde gerçekleşen durumlara karşı göstermiş oldukları davranışsal, zihinsel ve duygusal tepki eğilimi olarak tanımlanmaktadır (İnceoğlu, 2004).

Tutum doğrudan gözlemlenebilen bir özellik değildir. Tutum dolaylı yollardan bireylerin davranışlarına verdikleri tepkilere bağlı olarak gözlemlenebilmektedir (Sarica, 2019).

Bireylerin fiziksel aktiviteye yönelik tutumları, fiziksel aktiviteye katılımlarına büyük oranda etki etmektedir (Salman, 2021).

Bireylerin akademik hayatları boyunca fiziksel aktivite yapma alışkanlıklarını sağlayan ve destekleyen beden eğitimi ve spor dersleri sayesinde öğrenciler fiziksel aktivite yapma alışkanlığı kazanmakta, eğitim hayatları boyunca düzenli fiziksel aktivite yapabilme fırsatları olmaktadır. Bireylerin beden eğitimi ve spora yönelik yaklaşımları, fiziksel aktiviteye karşı tutumlarına etki etmektedir (Başer, 2009).

Aras (2013) bireylerin fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarına etki eden birçok faktör bulunmaktadır. Özellikle hareketlerin zorluk seviyeleri fiziksel aktiviteye yönelik tutumlara etki etmektedir.

Sproule, John Wang, Morgan, McNeill ve McMorris (2007) yaptıkları çalışmada bireylerin fiziksel aktiviteye karşı tutumlarına etki eden faktörlerden bir diğerininse

motivasyon olduğunu belirtmektedir. Öğrencilerin fiziksel aktiviteye olumlu tutum geliştirebilmesi için eğitim hayatlarında fiziksel aktiviteye katılımlarını sağlayan beden eğitimi ve spor öğretmenlerine önemli görev düşmektedir (Çelik ve Pulur 2011).

2.6.1 Fiziksel aktivite tutumunu etkileyen faktörler

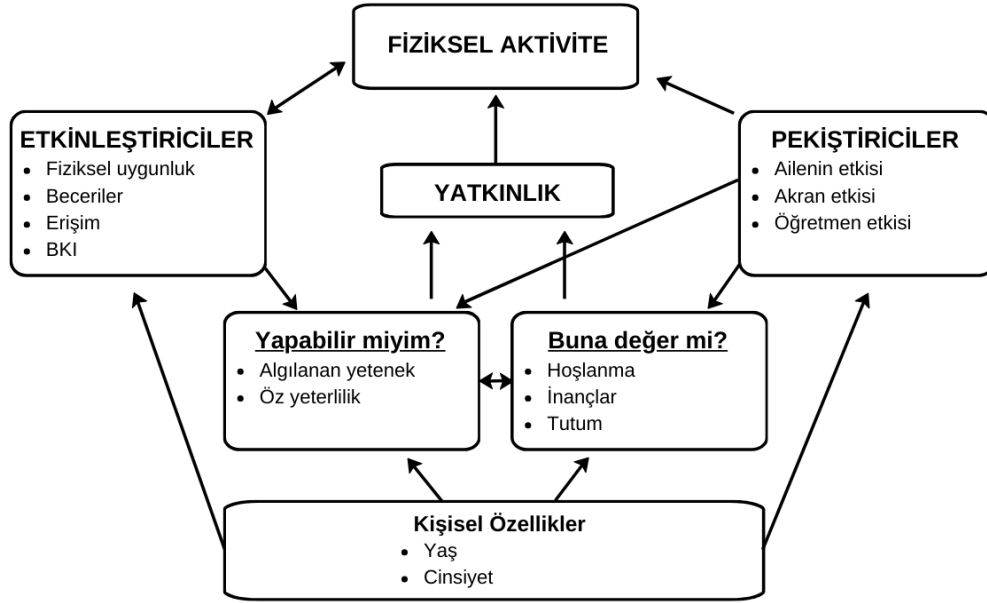
Bireylerin fiziksel aktiviteye karşı geliştirdikleri tutuma etki eden birçok faktör bulunmaktadır (Başer, 2009).

Fiziksel aktivite tutumuna etki eden faktörlerden bir tanesi bireylerin fiziksel uygunluk düzeyleridir. Fiziksel uygunluk bireylerin sağlıklı oluşlarının yanı sıra; kas kuvveti, solunum sisteminin iyi oluşu, güç, dayanıklılık, esneklik ve diğer bedensel kompozisyonlarının iyi oluşunu tanımlanmaktadır (Özer, 2006).

Fiziksel aktivite tutumuna etki eden diğer faktörler, motivasyon kavramıdır. Motivasyon kavramı, bireylerin fiziksel aktivite düzeylerine etkisinden dolayı önem arz etmektedir. Birey motivasyonunun yüksek veya düşük oluşuna bağlı olarak, fiziksel aktiviteye karşı geliştirmiş olduğu tutum da etkilenmektedir (Eşki, 2022).

Yaş bireylerin fiziksel aktiviteye karşı tutumlarına etki eden faktörlerden bir diğeridir, bireylerin genç oluşu, bedenlen kendilerini daha iyi hissetmelerinden kaynaklı fiziksel aktiviteye katılımı arttırmaktadır. Bireylerin yaşları ilerledikçe fiziksel aktiviteye katılımları ters orantılı olarak düşmektedir. Bireylerin fiziksel aktivite katılımlarına etki eden çevresel faktörler kavramı, bireylerin bulunmuş oldukları ortamın, fiziksel aktiviteye katılımlarını etki etmesinde önemli yer tutmaktadır. Bireyler çevresel koşullara bağlı olarak fiziksel aktiviteye karşı farklı tutumları benimsemektedirler (Kıymaz, 2023).

Özellikle çocukların gelişim döneminde fiziksel aktiviteye karşı tutumlarının değişkenlik göstermesinde en büyük faktörlerden bir tanesi de aile kavramıdır. Çocuklar tüm edinecekleri davranışları belirli yaşa kadar aileleri sayesinde, gözlem yoluyla öğrenmektedirler (Elçi ve Ballı, 2014). Aile faktörünün etkileri ise ailenin yaşadığı şehir ve şartları, ailenin tutumu, ailenin bakış açısı, ailenin ekonomik durumu gibi etkenler etki etmektedir (Avan, 2020).

Şekil 2. Gençlerde Fiziksel Aktivite Geliştirme Modeli (Wellk, 1999 Aktaran Al-Zandee ve Ünlü, 2019)

3. YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutumları ve fiziksel aktivite tutumlarının farklı değişkenlere göre inceleyerek bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile yapılan çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. *“İlişkisel tarama modelinin temel amacı; iki veya daha fazla değişken arasındaki var olan ya da olduğu düşünülen ilişki derecelerini, aynı anda değişkenlerin birbirlerini etkileme durumlarını ve değişimlerini incelemektir”* (Bekman, 2022).

3.2 Evren Örneklem

Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılında Amasya ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda eğitim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise basit rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenen ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Basit rastgele örnekleme yöntemi, dağınık ve büyük bir evrenin olmadığı durumda kullanılan bir örnekleme yöntemidir. Basit rastgele örnekleme yönteminde evreni oluşturan her eleman örnekleme yer almak için eşit şansa sahiptir (Kılıç, 2013). Araştırmanın örneklemi gönüllü katılım sağlayan 717 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada yer alan katılımcılara ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerine ilişkin betimsel istatistikler

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Kız	376	52,4
	Erkek	341	47,6
Yaş	10 yaş ve altı	94	13,1
	11 yaş	174	24,3
	12 yaş	209	29,1
	13 yaş ve üzeri	240	33,5
Sınıf düzeyi	5. sınıf	115	16,0
	6. sınıf	243	33,9
	7. sınıf	172	24,0
	8. sınıf	187	26,1
Düzenli FA Egzersiz yapma durumu	Evet	370	51,6
	Hayır	347	48,4
Spor ile ilgilenme	Evet	424	59,1
	Hayır	293	40,9
Branş	Bireysel sporlar	97	13,5

	Takım sporları	327	45,6
Baba eğitim	İlkokul	137	19,1
	Ortaokul	126	17,6
	Lise	249	34,7
	Önlisans/lisans	162	22,6
	Lisansüstü	43	6,0
Anne eğitim	İlkokul	181	25,2
	Ortaokul	163	22,7
	Lise	227	31,7
	Önlisans/lisans	128	17,9
	Lisansüstü	18	2,5
Mobil oyun oynama	Evet oynarım	525	73,2
	Hayır oynamam	192	26,8
Mobil oyun süresi (saat)	1-3 saat arası	445	62,1
	4-6 saat arası	63	8,8
	7-9 saat arası	13	1,8
	10 saat ve üzeri	4	0,6
	Hiç oynamam	192	26,8
	Total	717	100,0

Araştırmada yer alan ortaokul öğrencilerinin %52,4'ü (376) kız, %47,6'sı (341) erkektir. Katılımcıların %13,1'i (94) 10 yaş ve altı, %24,3'ü (174) 11 yaş, %29,1'i (209) 12 yaş, %33,5'i (240) 13 yaş ve üzerinde olduğu belirtilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin %16,0'ı (115) 5.sınıf, %33,9'u (243) 6.sınıf, %24,0'ı (172) 7.sınıf, %26,1'i (187) 8.sınıf öğrencileri olduğu belirtilmiştir. Katılımcıların düzenli egzersiz yapma durum ilişkin soruya %51,6'sı (370) evet, %48,4'ü (347) hayır, spor ile ilgilenme durumuna ilişkin soruya %59,1'i (424) evet, %40,9 (293) hayır cevabını vermiştir. Katılımcıların %13,5'i (97) bireysel spor, %45,6'sı (327) takım sporları ile ilgilenmektedir. Öğrencilerin baba eğitim düzeyleri %19,1'i (137) ilkokul, %17,6'sı (126) ortaokul, %34,7'si (249) lise, %22,6'sı (162) önlisans/lisans, %6,0'ı (43) lisansüstü olduğu belirtilirken anne eğitim düzeylerinde %25,2'si (181) ilkokul, %22,7'si (163) ortaokul, %31,7'si (227) lise, %17,9'u (128) önlisans/lisans, %2,5'i (18) lisansüstü olduğu belirtilmiştir. Katılımcıların mobil oyun oynama durumlarına ilişkin %73,2'si (525) evet oynarım, %26,8'i (192) hayır oynamam cevabı vermiştir. Katılımcıların mobil oyun oynama süreleri %62,1'i (445) 1-3 saat arası, %8,8'i (63) 4-6 saat arası, %1,8'i (13) 7-9 saat arası, %0,6'sı (4) 10 saat ve üzeri, %26,8'i (192) hiç oynamam cevabını verdiği tespit edilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri hazırlanan araştırma formu ile toplanılmıştır. Araştırma formunda araştırmaya ve amacına yönelik açıklamalara yer verilmiş, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu 18.09.2023 tarih ve E-30640013-108.01-149856 sayılı etik kurul izni, gönüllü olur formu ve Amasya İl Milli Eğitim Müdürlüğü 07.11.2023 tarih ve E-47613789-44-89144940 sayılı izni katılımcılara sunulmuştur. Gönüllü olur formunu onaylayan ortaokul öğrencileri araştırmaya dahil edilmiştir.

3.4 Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama amacı ile üç bölümden oluşan araştırma formu kullanılmıştır. Araştırma formunun ilk bölümünde araştırmacı tarafından oluşturulan ve ortaokul öğrencilerinin sosyodemografik bilgilerini belirlemeyi amaçlayan sorular yer almaktadır. Formun ikinci bölümünde Özgül, Semiz ve Kangalgil (2023) tarafından geliştirilmiş olan “Ortaokul Öğrencileri için Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği”, üçüncü bölümünde ise Yıldız, Bilgin, Korur, Yüksel ve Demirhan (2019) tarafından geliştirilen “Orta Okul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Ölçeği” yer almaktadır.

Ortaokul Öğrencileri için Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği (OBOYTÖ):

Özgül, Semiz ve Kangalgil (2023) tarafından geliştirilen ve 34 madde, 8 alt boyuttan (amaçsallık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller, davranış, uygulamalar) oluşan ölçek beşli likert tipindedir. Ölçek “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” cevap skalasıdır. Araştırmacılar ölçeğin güvenirlik katsayısını amaçsallık alt boyutunda $\alpha = 0,85$, sağlık ve aktif olma alt boyutunda $\alpha = 0,78$, iş birliği ve ortaklık alt boyutunda $\alpha = 0,74$, işleme alt boyutunda $\alpha = 0,77$, süreç alt boyutunda $\alpha = 0,81$, engeller alt boyutunda $\alpha = 0,74$, davranış alt boyutunda $\alpha = 0,73$ ve uygulamalar alt boyutunda $\alpha = 0,71$ olarak belirlerken, ölçeğin tamamı için $\alpha = 0,93$ olarak tespit etmişlerdir. Araştırmadan ölçeğe ilişkin elde edilen güvenirlik katsayıları Tablo 2’de yer almaktadır. Elde edilen güvenirlik katsayıları ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Orta Okul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Ölçeği (FAYTÖ):

Yıldız, Bilgin, Korur, Yüksel ve Demirhan (2019) tarafından geliştirilen ve 25madde 5 alt boyuttan (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) oluşan ölçek beşli likert tarzındadır. Ölçek “Kesinlikle Katılmıyorum=1”, “Katılmıyorum=2”, “Kararsızım=3”, “Katılıyorum=4”, “Kesinlikle Katılıyorum=5” cevap skalasıdır.

Ölçekte maddelere verilen cevapların toplam puanına göre herhangi bir alt boyutta alınan yüksek puan yüksek olması yüksek tutumu ifade ederken, alınan puanın düşük olması düşük tutumu göstermektedir. Araştırmacılar ölçeğin güvenirlik katsayısını sevgi alt boyutunda $\alpha=0,85$, isteklilik alt boyutunda $\alpha=0,83$, fayda alt boyutunda $\alpha=0,82$, sosyalleşme alt boyutunda $\alpha=0,75$, öz güven alt boyutunda $\alpha=0,70$ olarak tespit ederken ölçeğin tamamında $\alpha=0,91$ olarak tespit etmişlerdir. Araştırmadan ölçeğe ilişkin elde edilen güvenirlik katsayıları Tablo 2’de yer almaktadır. Elde edilen güvenirlik katsayıları ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. Araştırmadan OBOYTÖ ve FAYTÖ ilişkin elde edilen iç tutarlılık değerleri

Ölçek	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha
OBOYTÖ	34	0,913
FAYTÖ	25	0,903

3.5 Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde öncelikle verilerin dağılım normalliği Kolmogorov Smirnov^a ve Shapiro Wilks testleri ile daha sonra histogram ve Q-Q Plots tabloları incelenmiş ve verilerin normal dağılımdan geldiği varsayılmıştır. Bu nedenle verilerin analizinde iki gruplu bağımsız değişkenlerin karşılaştırılmasında bağımsız örneklem T- testi, ikiden fazla sayıda gruplu değişkenlerin karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA), tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı fark çıkan grupların tespit edilmesinde post-Hoc Tukey testi ve ortaokul öğrencilerinin bedensel okur yazarlık ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi tespit etmek için Pearson korelasyon testi kullanılmış ve elde edilen sonuçların değerlendirilmesinde anlamlılık düzeyi $p=0,05$ olarak baz alınarak tablolastırılmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 3. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının cinsiyete göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	P
OBOYTÖ	Amaçsallık	Kız	376	3,75	0,80	715	-2,234	0,03*
		Erkek	341	3,89	0,82			
	Sağlıklı ve aktif olma	Kız	376	3,81	0,85	715	-0,068	0,95
		Erkek	341	3,81	0,88			
	İş birliği ve ortaklık	Kız	376	3,47	0,78	715	-1,472	0,14
		Erkek	341	3,56	0,74			
	İşleme	Kız	376	3,44	0,75	715	-3,163	0,00*
		Erkek	341	3,62	0,78			
	Süreç	Kız	376	3,41	0,76	715	-3,386	0,00*
		Erkek	341	3,61	0,77			
	Engeller	Kız	376	3,66	0,90	715	1,602	0,11
		Erkek	341	3,55	0,92			
	Davranış	Kız	376	3,11	0,72	715	-0,853	0,39
		Erkek	341	3,16	0,82			
	Uygulamalar	Kız	376	2,81	0,95	715	-2,017	0,04*
		Erkek	341	2,96	0,99			
	Toplam	Kız	376	3,49	0,60	715	-2,177	0,03*
		Erkek	341	3,59	0,59			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ($p<0,05$) OBOYTÖ sağlıklı ve aktif olma ($\bar{x}_{kız}=3,81$; $\bar{x}_{erkek}=3,81$; $t_{715}=-0,068$; $p=0,95$), iş birliği ve ortaklık ($\bar{x}_{kız}=3,47$; $\bar{x}_{erkek}=3,56$; $t_{715}=-1,472$; $p=0,14$), engeller ($\bar{x}_{kız}=3,66$; $\bar{x}_{erkek}=3,55$; $t_{715}=1,602$ $p=0,11$) ve davranış alt boyutlarında ($\bar{x}_{kız}=3,11$; $\bar{x}_{erkek}=3,16$; $t_{715}=-0,853$; $p=0,39$) anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken OBOYTÖ amaçsallık ($\bar{x}_{kız}=3,75$; $\bar{x}_{erkek}=3,89$; $t_{715}=-2,234$ $p=0,03$), işleme ($\bar{x}_{kız}=3,44$; $\bar{x}_{erkek}=3,62$; $t_{715}=-3,163$; $p=0,00$), süreç ($\bar{x}_{kız}=3,41$; $\bar{x}_{erkek}=3,61$; $t_{715}=-3,386$; $p=0,00$), uygulamalar alt boyutları ($\bar{x}_{kız}=2,81$; $\bar{x}_{erkek}=2,96$; $t_{715}=-2,017$; $p=0,04$) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{kız}=3,49$; $\bar{x}_{erkek}=3,59$; $t_{715}=-2,177$; $p=0,03$) anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. OBOYTÖ amaçsallık, işleme, süreç, uygulamalar alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 4. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
FAYTÖ	İsteklilik	Kız	376	4,30	0,74	715	0,557	0,58
		Erkek	341	4,27	0,82			
	Sevgi	Kız	376	3,63	0,84	715	-1,255	0,21
		Erkek	341	3,71	0,86			
	Fayda	Kız	376	3,56	0,90	715	-2,041	0,04*
		Erkek	341	3,70	0,90			
	Sosyalleşme	Kız	376	3,92	0,88	715	-0,037	0,97
		Erkek	341	3,92	0,86			
	Öz güven	Kız	376	3,60	0,91	715	-1,027	0,31
		Erkek	341	3,68	0,97			
	Toplam	Kız	376	3,88	0,62	715	-1,524	0,13
		Erkek	341	3,95	0,65			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde (p<0,05) FAYTÖ isteklilik ($\bar{x}_{kız}=4,30$; $\bar{x}_{erkek}=4,27$; $t_{715}=0,557$; p=0,58), sevgi ($\bar{x}_{kız}=3,63$; $\bar{x}_{erkek}=3,71$; $t_{715}=-1,255$; p=0,21), sosyalleşme ($\bar{x}_{kız}=3,92$; $\bar{x}_{erkek}=3,92$; $t_{715}=-0,037$; p=0,97), özgüven alt boyutları ($\bar{x}_{kız}=3,60$; $\bar{x}_{erkek}=3,68$; $t_{715}=-1,027$; p=0,31) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{kız}=3,88$; $\bar{x}_{erkek}=3,95$; $t_{715}=-1,524$; p=0,13) anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken FAYTÖ fayda alt boyutunda ($\bar{x}_{kız}=3,56$; $\bar{x}_{erkek}=3,70$; $t_{715}=-2,041$; p=0,04) anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. FAYTÖ fayda alt boyutunda erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 5. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının yaş durumu değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Yaş	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	P	Tukey
OBOYTÖ	Amaçsallık	10 yaş ve altı (1)	94	3,94	0,84	713	3,704	0,01*	2>3
		11 yaş (2)	174	3,94	0,77				
		12 yaş (3)	209	3,70	0,89				
		13 yaş ve üzeri (4)	240	3,77	0,74				
		Toplam	717	3,82	0,81				
	Sağlıklı ve aktif olma	10 yaş ve altı (1)	94	4,01	0,87	713	7,247	0,00*	1>3,4 2>3,4
		11 yaş (2)	174	4,00	0,78				
		12 yaş (3)	209	3,67	0,91				
		13 yaş ve üzeri (4)	240	3,72	0,84				
		Toplam	717	3,81	0,86				
	İş birliği ve ortaklık	10 yaş ve altı (1)	94	3,73	0,77	713	4,828	0,00*	1>3,4
		11 yaş (2)	174	3,59	0,74				

	12 yaş (3)	209	3,41	0,81	716				
	13 yaş ve üzeri (4)	240	3,47	0,70					
	Toplam	717	3,51	0,76					
İşleme	10 yaş ve altı (1)	94	3,68	0,69					
	11 yaş (2)	174	3,59	0,74	3				
	12 yaş (3)	209	3,43	0,84	713	2,911	0,03*	1>2	
	13 yaş ve üzeri (4)	240	3,52	0,74	716				
	Toplam	717	3,53	0,77					
Süreç	10 yaş ve altı (1)	94	3,63	0,75					
	11 yaş (2)	174	3,55	0,74	3				
	12 yaş (3)	209	3,43	0,84	713	1,715	0,16		
	13 yaş ve üzeri (4)	240	3,49	0,73	716				
	Toplam	717	3,50	0,77					
Engeller	10 yaş ve altı (1)	94	3,85	0,88					
	11 yaş (2)	174	3,73	0,85	3				
	12 yaş (3)	209	3,58	0,95	713	6,399	0,00*	1>4 2>4	
	13 yaş ve üzeri (4)	240	3,44	0,89	716				
	Toplam	717	3,61	0,91					
Davranış	10 yaş ve altı (1)	94	3,18	0,93					
	11 yaş (2)	174	3,06	0,75	3				
	12 yaş (3)	209	3,06	0,73	713	2,436	0,06		
	13 yaş ve üzeri (4)	240	3,23	0,75	716				
	Toplam	717	3,13	0,77					
Uygulamalar	10 yaş ve altı (1)	94	2,78	1,07					
	11 yaş (2)	174	2,85	0,91	3				
	12 yaş (3)	209	2,80	0,97	713	2,546	0,05		
	13 yaş ve üzeri (4)	240	3,02	0,97	716				
	Toplam	717	2,88	0,97					
Toplam	10 yaş ve altı (1)	94	3,68	0,59					
	11 yaş (2)	174	3,62	0,57	3				
	12 yaş (3)	209	3,45	0,65	713	4,685	0,00*	1>3 2>3	
	13 yaş ve üzeri (4)	240	3,51	0,56	716				
	Toplam	717	3,54	0,60					

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ yaş değişkenine göre süreç ($F_{3-716}=1,715$; $p=0,16$), davranış ($F_{3-716}=2,436$; $p=0,06$) ve uygulamalar alt boyutlarında ($F_{3-716}=2,546$; $p=0,05$) anlamlı farklılığa neden olmazken OBOYTÖ amaçsalılık ($F_{3-716}=3,704$; $p=0,01$), sağlıklı ve aktif olma ($F_{3-716}=7,247$; $p=0,00$), iş birliği ve ortaklık ($F_{3-716}=4,828$; $p=0,00$), işleme ($F_{3-716}=2,911$; $p=0,03$), engeller alt boyutları ($F_{3-716}=6,399$; $p=0,00$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{3-716}=4,685$; $p=0,00$) anlamlı farklılığa neden olmaktadır. OBOYTÖ yaş değişkenine bakıldığında amaçsalılık alt boyutunda 11 yaş öğrencilerinin 12 yaş öğrencilerine göre, sağlıklı ve aktif olma alt boyutunda 10 yaş ve altı öğrencileri ile 11 yaşındaki öğrencilerin 12 yaş ile 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre, iş birliği ve ortaklık alt boyutunda 10 yaş ve altı öğrencilerinin 12 yaş ile 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre, işleme

alt boyutunda 10 yaş ve altı öğrencilerinin 11 yaşındaki öğrencilere göre, engeller alt boyutunda 10 yaş ve altı öğrencileri ile 11 yaşındaki öğrencilerin 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre ve toplam puan ortalamalarında 10 yaş ve altı ile 11 yaşındaki öğrencilerin 12 yaş öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 6. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının yaş durumu değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Yaş	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	P	Tukey
FAYTÖ	İsteklilik	10 yaş ve altı (1)	94	4,33	0,72				
		11 yaş (2)	174	4,39	0,76	3			
		12 yaş (3)	209	4,21	0,79	713	1,829	0,14	
		13 yaş ve üzeri (4)	240	4,27	0,80	716			
		Toplam	717	4,29	0,78				
	Sevgi	10 yaş ve altı (1)	94	3,87	0,83				
		11 yaş (2)	174	3,85	0,80	3			1>3,4
		12 yaş (3)	209	3,53	0,89	713	7,401	0,00**	2>3,4
		13 yaş ve üzeri (4)	240	3,58	0,82	716			
		Toplam	717	3,67	0,85				
	Fayda	10 yaş ve altı (1)	94	3,77	0,94				
		11 yaş (2)	174	3,77	0,87	3			
		12 yaş (3)	209	3,57	0,92	713	3,714	0,01*	2>4
		13 yaş ve üzeri (4)	240	3,52	0,87	716			
		Toplam	717	3,63	0,90				
	Sosyalleşme	10 yaş ve altı (1)	94	4,03	0,96				
		11 yaş (2)	174	4,03	0,90	3			
		12 yaş (3)	209	3,87	0,90	713	2,446	0,06	
		13 yaş ve üzeri (4)	240	3,84	0,78	716			
		Toplam	717	3,92	0,87				
	Özgüven	10 yaş ve altı (1)	94	3,72	0,97				
		11 yaş (2)	174	3,65	1,01	3			
		12 yaş (3)	209	3,60	0,95	713	0,387	0,76	
		13 yaş ve üzeri (4)	240	3,64	0,87	716			
		Toplam	717	3,64	0,94				
	Toplam	10 yaş ve altı (1)	94	4,02	0,62				
		11 yaş (2)	174	4,00	0,63	3			1>3,4
		12 yaş (3)	209	3,85	0,65	713	3,268	0,02*	2>3,4
		13 yaş ve üzeri (4)	240	3,86	0,61	716			
		Toplam	717	3,91	0,63				

*p<0,05; **p<0,01

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ yaş değişkenine göre isteklilik ($F_{3-716}=1,829$; $p=0,14$), sosyalleşme ($F_{3-716}=2,446$; $p=0,06$) ve özgüven alt boyutlarında ($F_{3-716}=0,387$; $p=0,76$) anlamlı farklılığa neden olmazken FAYTÖ sevgi ($F_{3-716}=7,401$; $p=0,00$), fayda alt boyutları ($F_{3-716}=3,714$; $p=0,01$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{3-716}=3,268$; $p=0,02$) anlamlı farklılığa neden olmaktadır. FAYTÖ yaş değişkenine göre sevgi alt boyutu ile

toplam puan ortalamalarında 10 yaş ve altı öğrenciler ile 11 yaşındaki öğrencilerin puan ortalamalarının 12 yaş ile 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre, fayda alt boyutunda ise 11 yaş öğrencilerinin 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre daha (anlamlı düzeyde) yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 7. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının sınıf düzeyi değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	P	Tukey
OBOYTÖ	Amaçsallık	5. sınıf (1)	115	3,94	0,82				
		6. sınıf (2)	243	3,88	0,85	3			1>3,4
		7. sınıf (3)	172	3,71	0,84	713	2,848	0,04*	2>3
		8. sınıf (4)	187	3,75	0,72	716			
		Total	717	3,82	0,81				
	Sağlıklı ve aktif olma	5. sınıf (1)	115	4,05	0,84				
		6. sınıf (2)	243	3,91	0,85	3			1>3,4
		7. sınıf (3)	172	3,62	0,88	713	7,950	0,00**	2>3
		8. sınıf (4)	187	3,71	0,83	716			
		Total	717	3,81	0,86				
	İş birliği ve ortaklık	5. sınıf (1)	115	3,74	0,74				
		6. sınıf (2)	243	3,54	0,81	3			1>3,4
		7. sınıf (3)	172	3,40	0,74	713	5,303	0,00**	
		8. sınıf (4)	187	3,45	0,69	716			
		Total	717	3,51	0,76				
	İşleme	5. sınıf (1)	115	3,70	0,69				
		6. sınıf (2)	243	3,55	0,80	3			1>3
		7. sınıf (3)	172	3,40	0,80	713	3,776	0,01*	
		8. sınıf (4)	187	3,51	0,71	716			
		Total	717	3,53	0,77				
	Süreç	5. sınıf (1)	115	3,67	0,68				
		6. sınıf (2)	243	3,53	0,82	3			1>3
		7. sınıf (3)	172	3,35	0,79	713	4,223	0,01*	
		8. sınıf (4)	187	3,50	0,72	716			
		Total	717	3,50	0,77				
	Engeller	5. sınıf (1)	115	3,86	0,85				
		6. sınıf (2)	243	3,69	0,90	3			1>3,4
		7. sınıf (3)	172	3,53	0,95	713	6,969	0,00**	2>4
		8. sınıf (4)	187	3,42	0,87	716			
		Total	717	3,61	0,91				
	Davranış	5. sınıf (1)	115	3,23	0,93				
		6. sınıf (2)	243	3,05	0,73	3			4>2,3
		7. sınıf (3)	172	3,03	0,72	713	5,179	0,00**	
		8. sınıf (4)	187	3,29	0,73	716			
		Total	717	3,13	0,77				
	Uygulamalar	5. sınıf (1)	115	2,82	0,99				
		6. sınıf (2)	243	2,85	1,00	3			
		7. sınıf (3)	172	2,83	0,94	713	1,857	0,14	
		8. sınıf (4)	187	3,03	0,95	716			
		Total	717	2,88	0,98				

	Total	717	2,88	0,97				
	5. sınıf (1)	115	3,71	0,56				
	6. sınıf (2)	243	3,57	0,64	3			
Toplam	7. sınıf (3)	172	3,42	0,60	713	5,928	0,00**	1>3,4 2>3
	8. sınıf (4)	187	3,51	0,55	716			
	Total	717	3,54	0,60				

*p<0,05; **p<0,01

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ sınıf düzeyi değişkenine göre uygulamalar alt boyutu ($F_{3-716}=1,857$; $p=0,14$) anlamlı farklılığa neden olmazken OBOYTÖ amaçsallık ($F_{3-716}=2,844$; $p=0,04$), sağlıklı ve aktif olma ($F_{3-716}=7,950$; $p=0,00$) iş birliği ve ortaklık ($F_{3-716}=5,303$; $p=0,00$), işleme ($F_{3-716}=3,776$; $p=0,01$), süreç ($F_{3-716}=4,223$; $p=0,01$), engeller ($F_{3-716}=6,969$; $p=0,00$), davranış alt boyutları ($F_{3-716}=5,179$; $p=0,00$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{3-716}=5,928$; $p=0,00$) anlamlı farklılığa neden olmaktadır. OBOYTÖ sınıf düzeyi değişkenine bakıldığında amaçsallık, sağlıklı aktif olma alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında 5. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine ve 6. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre, iş birliği ve ortaklık alt boyutunda 5. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine göre, işleme ve süreç alt boyutlarında 5. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre, engeller alt boyutunda 5. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine ve 6. sınıf öğrencilerinin 8. sınıf öğrencilerine göre, davranış alt boyutunda 8. sınıf öğrencilerinin 6. ile 7. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 8. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının sınıf düzeyi değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	P	Tukey
FAYTÖ	İsteklilik	5. sınıf (1)	115	4,30	0,78				
		6. sınıf (2)	243	4,31	0,83	3			
		7. sınıf (3)	172	4,24	0,68	713	0,332	0,80	
		8. sınıf (4)	187	4,30	0,80	716			
		Total	717	4,29	0,78				
	Sevgi	5. sınıf (1)	115	3,91	0,82				
		6. sınıf (2)	243	3,78	0,87	3			
		7. sınıf (3)	172	3,47	0,83	713	8,989	0,00**	1>3,4 2>3,4
		8. sınıf (4)	187	3,57	0,80	716			
		Total	717	3,67	0,85				
	Fayda	5. sınıf (1)	115	3,83	0,93				
		6. sınıf (2)	243	3,72	0,91	3			
		7. sınıf (3)	172	3,49	0,88	713	5,430	0,00**	1>3,4 2>3
		8. sınıf (4)	187	3,51	0,86	716			
		Total	717	3,63	0,90				

Sosyalleşme	5. sınıf (1)	115	4,03	0,92	3	4,588	0,00**	1>3 2>3
	6. sınıf (2)	243	4,02	0,89				
	7. sınıf (3)	172	3,73	0,87				
	8. sınıf (4)	187	3,88	0,78				
	Total	717	3,92	0,87				
Özgüven	5. sınıf (1)	115	3,65	1,03	3	0,785	0,50	
	6. sınıf (2)	243	3,69	1,00				
	7. sınıf (3)	172	3,55	0,83				
	8. sınıf (4)	187	3,64	0,90				
	Total	717	3,64	0,94				
Toplam	5. sınıf (1)	115	4,01	0,62	3	3,289	0,02*	1>3
	6. sınıf (2)	243	3,96	0,66				
	7. sınıf (3)	172	3,81	0,60				
	8. sınıf (4)	187	3,87	0,62				
	Total	717	3,91	0,63				

*p<0,05; **p<0,01

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ sınıf düzeyi değişkenine göre isteklilik ($F_{3-716}=0,332$; $p=0,80$) ve özgüven alt boyutları ($F_{3-716}=0,785$; $p=0,50$) anlamlı farklılığa neden olmazken FAYTÖ sevgi ($F_{3-716}=8,989$; $p=0,00$), fayda ($F_{3-716}=5,430$; $p=0,00$), sosyalleşme alt boyutları ($F_{3-716}=4,588$; $p=0,00$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{3-716}=3,289$; $p=0,02$) anlamlı farklılığa neden olmaktadır. FAYTÖ sınıf düzeyi değişkenine bakıldığında sevgi alt boyutunda 5. ile 6. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine göre, fayda alt boyutunda 5. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine ve 6. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre, sosyalleşme alt boyutunda 5. ile 6. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre ve toplam puan ortalamasında 5. Sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 9. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının düzenli egzersiz yapma durumu değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Düzenli egzersiz yapma	n	$\bar{x}$	ss	sd	T	p
OBOYTÖ	Amaçsallık	Evet	370	3,99	0,79	715	6,187	0,00**
		Hayır	347	3,63	0,79			
	Sağlıklı ve aktif olma	Evet	370	4,01	0,86	715	6,652	0,00**
		Hayır	347	3,59	0,81			
	İş birliği ve ortaklık	Evet	370	3,69	0,76	715	6,520	0,00**
		Hayır	347	3,33	0,71			
	İşleme	Evet	370	3,72	0,77	715	7,270	0,00**
		Hayır	347	3,32	0,71			
	Süreç	Evet	370	3,71	0,73	715	7,785	0,00**
		Hayır	347	3,28	0,74			
	Engeller	Evet	370	3,69	0,87	715	2,479	0,01*
		Hayır	347	3,28	0,74			

	Hayır	347	3,52	0,94			
	Evet	370	3,11	0,78	715	-0,715	0,47
Davranış	Hayır	347	3,16	0,76			
	Evet	370	2,90	1,04	715	0,431	0,67
Uygulamalar	Hayır	347	2,87	0,90			
	Evet	370	3,69	0,59	715	7,210	0,00**
Toplam	Hayır	347	3,38	0,57			

*p<0,05; **p<0,01

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları düzenli egzersiz yapma değişkenine göre incelendiğinde ($p<0,05$) OBOYTÖ davranış ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,11$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,16$; $t_{715}=-0,715$; $p=0,47$) ve uygulamalar alt boyutlarında ($\bar{x}_{\text{evet}}=2,90$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=2,87$; $t_{715}=0,431$; $p=0,67$) anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken, OBOYTÖ amaçsalılık ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,99$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,63$; $t_{715}=6,187$ $p=0,00$) sağlıklı ve aktif olma ($\bar{x}_{\text{evet}}=4,01$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,59$; $t_{715}=6,652$; $p=0,00$), iş birliği ve ortaklık ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,69$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,33$; $t_{715}=6,520$; $p=0,00$), işleme ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,72$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,32$; $t_{715}=7,270$; $p=0,00$), süreç ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,71$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,28$; $t_{715}=7,785$; $p=0,00$), engeller alt boyutları ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,69$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,52$; $t_{715}=2,479$ $p=0,01$) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,69$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,38$; $t_{715}=7,210$; $p=0,00$) anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. OBOYTÖ amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller, davranış, uygulamalar alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında düzenli egzersiz yapanların yapmayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 10. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının düzenli egzersiz yapma durumu değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Düzenli Egzersiz Yapma	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	P
FAYTÖ	İsteklilik	Evet	370	4,47	0,71	715	6,617	0,00**
		Hayır	347	4,09	0,80			
	Sevgi	Evet	370	3,91	0,83	715	8,259	0,00**
		Hayır	347	3,41	0,78			
	Fayda	Evet	370	3,95	0,81	715	10,755	0,00**
		Hayır	347	3,28	0,86			
	Sosyalleşme	Evet	370	4,09	0,84	715	5,568	0,00**
		Hayır	347	3,73	0,87			
	Öz güven	Evet	370	3,88	0,93	715	7,262	0,00**
		Hayır	347	3,38	0,88			
	Toplam	Evet	370	4,14	0,59	715	10,760	0,00**
		Hayır	347	3,67	0,58			

*p<0,05; **p<0,01

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları düzenli egzersiz yapma değişkenine göre incelendiğinde ($p<0,05$) FAYTÖ İsteklilik ($\bar{x}_{\text{evet}}=4,47$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=4,09$; $t_{715}=6,617$; $p=0,00$), sevgi ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,91$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,41$; $t_{715}=8,259$; $p=0,00$), fayda ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,95$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,28$; $t_{715}=10,755$; $p=0,00$), sosyalleşme ($\bar{x}_{\text{evet}}=4,09$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,73$; $t_{715}=5,568$; $p=0,00$), özgüven alt boyutları ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,88$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,38$; $t_{715}=7,262$; $p=0,00$) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{\text{evet}}=4,14$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,67$; $t_{715}=10,760$; $p=0,00$) anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. FAYTÖ isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında düzenli egzersiz yapanların yapmayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 11. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının spor ile ilgilenme değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Spor ile ilgilenme	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	P
OBOYTÖ	Amaçsallık	Evet	424	3,97	0,79	715	6,358	0,00**
		Hayır	293	3,59	0,79			
	Sağlıklı ve aktif olma	Evet	424	3,96	0,85	715	5,914	0,00**
		Hayır	293	3,56	0,83			
	İş birliği ve ortaklık	Evet	424	3,66	0,76	715	6,196	0,00**
		Hayır	293	3,31	0,72			
	İşleme	Evet	424	3,68	0,77	715	6,636	0,00**
		Hayır	293	3,31	0,71			
	Süreç	Evet	424	3,68	0,74	715	7,630	0,00**
		Hayır	293	3,25	0,74			
	Engeller	Evet	424	3,68	0,89	715	2,525	0,01*
		Hayır	293	3,50	0,93			
	Davranış	Evet	424	3,15	0,79	715	0,529	0,60
		Hayır	293	3,12	0,74			
	Uygulamalar	Evet	424	2,92	1,03	715	1,071	0,28
		Hayır	293	2,84	0,89			
	Toplam	Evet	424	3,67	0,59	715	7,128	0,00**
		Hayır	293	3,35	0,57			

* $p<0,05$; ** $p<0,01$

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları spor ile ilgilenme değişkenine göre incelendiğinde ($p<0,05$) OBOYTÖ uygulamalar ($\bar{x}_{\text{evet}}=2,92$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=2,84$; $t_{715}=1,071$; $p=0,28$) ve davranış alt boyutlarında ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,15$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,12$; $t_{715}=-0,529$; $p=0,60$) anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken, OBOYTÖ amaçsallık ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,97$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,59$; $t_{715}=6,358$ $p=0,00$), sağlıklı ve aktif olma ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,96$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,56$; $t_{715}=5,914$; $p=0,00$), iş birliği ve

ortaklık ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,66$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,31$; $t_{715}=6,196$; $p=0,00$), işleme ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,68$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,31$; $t_{715}=6,636$; $p=0,00$), süreç ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,68$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,25$; $t_{715}=7,630$; $p=0,00$), engeller alt boyutları ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,68$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,50$; $t_{715}=2,525$ $p=0,01$) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,67$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,35$; $t_{715}=7,128$; $p=0,00$) anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. OBOYTÖ amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında spor ile ilgilenenlerin ilgilenmeyenlere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 12. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının spor ile ilgilenme değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Spor ile İlgilenme	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	P
FAYTÖ	İsteklilik	Evet	424	4,42	0,72	715	5,567	0,00**
		Hayır	293	4,09	0,82			
	Sevgi	Evet	424	3,85	0,83	715	7,238	0,00**
		Hayır	293	3,40	0,80			
	Fayda	Evet	424	3,87	0,85	715	9,096	0,00**
		Hayır	293	3,28	0,86			
	Sosyalleşme	Evet	424	4,04	0,89	715	4,444	0,00**
		Hayır	293	3,75	0,81			
	Öz güven	Evet	424	3,82	0,94	715	6,442	0,00**
		Hayır	293	3,37	0,87			
	Toplam	Evet	424	4,09	0,59	715	9,383	0,00**
		Hayır	293	3,66	0,60			

* $p<0,05$; ** $p<0,01$

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları spor ile ilgilenme değişkenine göre incelendiğinde ($p<0,05$) FAYTÖ İsteklilik ($\bar{x}_{\text{evet}}=4,42$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=4,09$; $t_{715}=5,567$; $p=0,00$), sevgi ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,85$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,40$; $t_{715}=7,238$; $p=0,00$), fayda ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,87$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,28$; $t_{715}=9,096$; $p=0,00$), sosyalleşme ($\bar{x}_{\text{evet}}=4,04$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,75$; $t_{715}=4,444$; $p=0,00$), özgüven alt boyutları ($\bar{x}_{\text{evet}}=3,82$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,37$; $t_{715}=6,442$; $p=0,00$) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{\text{evet}}=4,09$; $\bar{x}_{\text{hayır}}=3,66$; $t_{715}=9,383$; $p=0,00$) anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. FAYTÖ isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutlarında ve toplam puan ortalamalarında spor ile ilgilenenlerin ilgilenmeyenlere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 13. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının branş değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Branş	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	P
OBOYTÖ	Amaçsallık	Bireysel Sporlar	97	3,95	0,82	422	-0,257	0,80
		Takım Sporları	327	3,98	0,78			
	Sağlıklı ve aktif olma	Bireysel Sporlar	97	4,03	0,86	422	0,844	0,40
		Takım Sporları	327	3,94	0,85			
	İş birliği ve ortaklık	Bireysel Sporlar	97	3,67	0,81	422	0,258	0,80
		Takım Sporları	327	3,65	0,74			
	İşleme	Bireysel Sporlar	97	3,80	0,71	422	1,676	0,09
		Takım Sporları	327	3,65	0,79			
	Süreç	Bireysel Sporlar	97	3,72	0,79	422	0,574	0,57
		Takım Sporları	327	3,67	0,72			
	Engeller	Bireysel Sporlar	97	3,70	0,95	422	0,315	0,75
		Takım Sporları	327	3,67	0,87			
	Davranış	Bireysel Sporlar	97	3,10	0,71	422	-0,721	0,47
		Takım Sporları	327	3,16	0,81			
	Uygulamalar	Bireysel Sporlar	97	2,90	1,06	422	-0,142	0,89
		Takım Sporları	327	2,92	1,02			
	Toplam	Bireysel Sporlar	97	3,70	0,62	422	0,514	0,61
		Takım Sporları	327	3,66	0,58			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları branş grupları değişkenine göre incelendiğinde ($p<0,05$) OBOYTÖ amaçsallık ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,95$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,98$; $t_{422}=-0,257$ $p=0,80$), sağlıklı ve aktif olma ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=4,03$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,94$; $t_{422}=0,844$; $p=0,40$), iş birliği ve ortaklık ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,67$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,65$; $t_{422}=0,258$; $p=0,80$), işleme ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,80$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,65$; $t_{422}=1,676$; $p=0,09$), süreç ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,72$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,67$; $t_{422}=0,574$; $p=0,57$), engeller ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,70$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,67$; $t_{422}=0,315$ $p=0,75$), davranış ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,10$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,16$; $t_{422}=-0,721$; $p=0,47$), uygulamalar alt boyutları ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=2,90$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=2,92$; $t_{422}=-0,142$; $p=0,89$) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,70$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,66$; $t_{422}=0,514$; $p=0,61$) anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 14. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının branş değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Branş	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	P
FAYTÖ	İsteklilik	Bireysel Sporlar	97	4,44	0,72	422	0,217	0,83
		Takım Sporları	327	4,42	0,72			
	Sevgi	Bireysel Sporlar	97	3,97	0,83	422	1,589	0,12
		Takım Sporları	327	3,82	0,83			
	Fayda	Bireysel Sporlar	97	3,95	0,97	422	1,044	0,30
		Takım Sporları	327	3,85	0,81			
	Sosyalleşme	Bireysel Sporlar	97	4,06	0,99	422	0,356	0,72
		Takım Sporları	327	4,03	0,87			
	Öz güven	Bireysel Sporlar	97	3,82	1,07	422	0,022	0,99
		Takım Sporları	327	3,82	0,90			
	Toplam	Bireysel Sporlar	97	4,10	0,66	422	0,224	0,83
		Takım Sporları	327	4,08	0,57			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları branş grupları değişkenine göre incelendiğinde ($p<0,05$) FAYTÖ İsteklilik ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=4,44$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=4,42$; $t_{422}=0,217$; $p=0,83$), sevgi ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,97$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,82$; $t_{422}=1,589$; $p=0,12$), fayda ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,95$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,85$; $t_{422}=1,044$; $p=0,30$), sosyalleşme ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=4,06$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=4,03$; $t_{422}=0,356$; $p=0,72$), özgüven alt boyutları ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=3,82$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=3,82$; $t_{422}=0,022$; $p=0,99$) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{\text{bireysel sporlar}}=4,10$; $\bar{x}_{\text{takım sporları}}=4,08$; $t_{422}=0,224$; $p=0,83$) anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 15. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının baba eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Baba Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	P	Tukey
OBOYTÖ	Amaçsallık	İlkokul (1)	137	3,78	0,79	4 712 716	0,114	0,98	
		Ortaokul (2)	126	3,82	0,79				
		Lise (3)	249	3,83	0,79				
		Ön lisans/Lisans (4)	162	3,82	0,86				
		Lisansüstü (5)	43	3,85	0,87				
		Total	717	3,82	0,81				
	Sağlıklı ve aktif olma	İlkokul (1)	137	3,76	0,85	4 712 716	0,436	0,78	
		Ortaokul (2)	126	3,88	0,82				
		Lise (3)	249	3,82	0,88				
		Ön lisans/Lisans (4)	162	3,78	0,88				
		Lisansüstü (5)	43	3,84	0,86				
		Total	717	3,81	0,86				
	İş birliği ve ortaklık	İlkokul (1)	137	3,48	0,82	4 712 716	1,575	0,18	
		Ortaokul (2)	126	3,64	0,72				
		Lise (3)	249	3,52	0,73				

	Ön lisans/Lisans (4)	162	3,42	0,78			
	Lisansüstü (5)	43	3,56	0,79			
	Total	717	3,51	0,76			
İşleme	İlkokul (1)	137	3,52	0,75			
	Ortaokul (2)	126	3,56	0,73			
	Lise (3)	249	3,56	0,79	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	162	3,45	0,78	712	0,611	0,65
	Lisansüstü (5)	43	3,56	0,79	716		
	Total	717	3,53	0,77			
Süreç	İlkokul (1)	137	3,48	0,74			
	Ortaokul (2)	126	3,56	0,67			
	Lise (3)	249	3,51	0,79	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	162	3,47	0,80	712	0,267	0,90
	Lisansüstü (5)	43	3,50	0,87	716		
	Total	717	3,50	0,77			
Engeller	İlkokul (1)	137	3,66	0,85			
	Ortaokul (2)	126	3,61	0,95			
	Lise (3)	249	3,56	0,93	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	162	3,59	0,87	712	0,693	0,60
	Lisansüstü (5)	43	3,77	0,93	716		
	Total	717	3,61	0,91			
Davranış	İlkokul (1)	137	3,16	0,80			
	Ortaokul (2)	126	3,16	0,74			
	Lise (3)	249	3,20	0,77	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	162	3,01	0,74	712	1,620	0,17
	Lisansüstü (5)	43	3,06	0,84	716		
	Total	717	3,13	0,77			
Uygulamalar	İlkokul (1)	137	2,90	0,96			
	Ortaokul (2)	126	3,03	0,92			
	Lise (3)	249	2,94	1,00	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	162	2,66	0,95	712	3,091	0,02*
	Lisansüstü (5)	43	2,93	0,99	716		2>4 3>4
	Total	717	2,88	0,97			
Toplam	İlkokul (1)	137	3,52	0,63			
	Ortaokul (2)	126	3,60	0,57			
	Lise (3)	249	3,56	0,59	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	162	3,48	0,61	712	0,787	0,53
	Lisansüstü (5)	43	3,57	0,62	716		
	Total	717	3,54	0,60			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ baba eğitim durumu değişkenine göre amaçsalılık ($F_{4-716}=0,114$; $p=0,98$), sağlıklı ve aktif olma ($F_{4-716}=0,436$; $p=0,78$), iş birliği ve ortaklık ($F_{4-716}=1,575$; $p=0,18$), işleme ($F_{4-716}=0,611$; $p=0,65$), süreç ($F_{4-716}=0,267$; $p=0,90$), engeller ($F_{4-716}=0,693$; $p=0,60$), davranış alt boyutları ($F_{4-716}=1,620$; $p=0,17$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{4-716}=0,787$; $p=0,53$) anlamlı farklılığa neden olmazken OBOYTÖ uygulamalar alt boyutunda ($F_{4-716}=3,091$; $p=0,02$) anlamlı farklılığa neden olmaktadır. OBOYTÖ baba eğitim durumu değişkenine göre uygulamalar alt boyutunda ortaokul ile lise

mezunu babaların ön lisans/lisans mezunu babalara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 16. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının baba eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Baba Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	p
FAYTÖ	İsteklilik	İlkokul (1)	137	4,20	0,77	4 712 716	1,383	0,24
		Ortaokul (2)	126	4,26	0,82			
		Lise (3)	249	4,27	0,77			
		Ön lisans/Lisans (4)	162	4,40	0,76			
		Lisansüstü (5)	43	4,33	0,80			
		Total	717	4,29	0,78			
	Sevgi	İlkokul (1)	137	3,64	0,82	4 712 716	0,549	0,70
		Ortaokul (2)	126	3,75	0,82			
		Lise (3)	249	3,68	0,87			
		Ön lisans/Lisans (4)	162	3,61	0,88			
		Lisansüstü (5)	43	3,67	0,78			
		Total	717	3,67	0,85			
	Fayda	İlkokul (1)	137	3,63	0,91	4 712 716	0,079	0,99
		Ortaokul (2)	126	3,64	0,92			
		Lise (3)	249	3,65	0,89			
		Ön lisans/Lisans (4)	162	3,61	0,90			
		Lisansüstü (5)	43	3,58	0,91			
		Total	717	3,63	0,90			
	Sosyalleşme	İlkokul (1)	137	3,92	0,89	4 712 716	0,429	0,79
		Ortaokul (2)	126	3,85	0,94			
		Lise (3)	249	3,91	0,80			
		Ön lisans/Lisans (4)	162	3,98	0,89			
		Lisansüstü (5)	43	3,91	0,97			
		Total	717	3,92	0,87			
	Özgüven	İlkokul (1)	137	3,58	0,89	4 712 716	1,184	0,32
		Ortaokul (2)	126	3,69	0,97			
		Lise (3)	249	3,57	0,93			
		Ön lisans/Lisans (4)	162	3,70	0,95			
		Lisansüstü (5)	43	3,83	1,02			
		Total	717	3,64	0,94			
	Toplam	İlkokul (1)	137	3,88	0,57	4 712 716	0,352	0,84
		Ortaokul (2)	126	3,89	0,67			
		Lise (3)	249	3,91	0,61			
		Ön lisans/Lisans (4)	162	3,96	0,66			
		Lisansüstü (5)	43	3,93	0,67			
		Total	717	3,91	0,63			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ baba eğitim durumu değişkenine göre isteklilik ($F_{4-716}=1,383$; $p=0,24$), sevgi ($F_{4-716}=0,549$; $p=0,70$), fayda ($F_{4-716}=0,079$; $p=0,99$), sosyalleşme ($F_{4-716}=0,429$; $p=0,79$), özgüven alt boyutları ($F_{4-716}=1,184$; $p=0,32$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{4-716}=0,352$; $p=0,84$) anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

Tablo 17. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının anne eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Anne eğitim durumu	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	p
OBOYTÖ	Amaçsallık	İlkokul (1)	181	3,70	0,85	4 712 716	1,305	0,27
		Ortaokul (2)	163	3,85	0,76			
		Lise (3)	227	3,85	0,73			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,87	0,92			
		Lisansüstü (5)	18	3,86	1,07			
		Total	717	3,82	0,81			
	Sağlıklı ve aktif olma	İlkokul (1)	181	3,72	0,89	4 712 716	0,955	0,43
		Ortaokul (2)	163	3,90	0,87			
		Lise (3)	227	3,80	0,82			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,85	0,89			
		Lisansüstü (5)	18	3,75	0,92			
		Total	717	3,81	0,86			
	İş birliği ve ortaklık	İlkokul (1)	181	3,44	0,80	4 712 716	0,864	0,49
		Ortaokul (2)	163	3,57	0,70			
		Lise (3)	227	3,54	0,72			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,50	0,84			
		Lisansüstü (5)	18	3,38	0,79			
		Total	717	3,51	0,76			
	İşleme	İlkokul (1)	181	3,49	0,79	4 712 716	0,269	0,90
		Ortaokul (2)	163	3,55	0,75			
		Lise (3)	227	3,56	0,70			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,52	0,87			
		Lisansüstü (5)	18	3,49	0,84			
		Total	717	3,53	0,77			
	Süreç	İlkokul (1)	181	3,46	0,75	4 712 716	0,340	0,85
		Ortaokul (2)	163	3,50	0,72			
		Lise (3)	227	3,53	0,77			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,54	0,86			
		Lisansüstü (5)	18	3,46	0,76			

	Total	717	3,50	0,77			
Engeller	İlkokul (1)	181	3,53	0,93			
	Ortaokul (2)	163	3,66	0,91			
	Lise (3)	227	3,59	0,88	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	128	3,63	0,90	712	0,693	0,60
	Lisansüstü (5)	18	3,81	0,99	716		
	Total	717	3,61	0,91			
Davranış	İlkokul (1)	181	3,17	0,81			
	Ortaokul (2)	163	3,14	0,72			
	Lise (3)	227	3,16	0,76	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	128	3,07	0,77	712	0,851	0,49
	Lisansüstü (5)	18	2,89	0,86	716		
	Total	717	3,13	0,77			
Uygulamalar	İlkokul (1)	181	2,85	1,05			
	Ortaokul (2)	163	2,87	0,93			
	Lise (3)	227	2,94	0,95	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	128	2,85	0,95	712	0,303	0,88
	Lisansüstü (5)	18	2,83	1,18	716		
	Total	717	2,88	0,97			
Toplam	İlkokul (1)	181	3,48	0,64			
	Ortaokul (2)	163	3,57	0,56			
	Lise (3)	227	3,56	0,56	4		
	Ön lisans/Lisans (4)	128	3,55	0,66	712	0,724	0,58
	Lisansüstü (5)	18	3,50	0,63	716		
	Total	717	3,54	0,60			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ anne eğitim durumu değişkenine göre amaçsalılık ($F_{4-716}=1,305$; $p=0,27$), sağlıklı ve aktif olma ($F_{4-716}=0,955$; $p=0,43$), iş birliği ve ortaklık ($F_{4-716}=0,864$; $p=0,49$), işleme ($F_{4-716}=0,269$; $p=0,90$), süreç ($F_{4-716}=0,340$; $p=0,85$), engeller ($F_{4-716}=0,693$; $p=0,60$), davranış ($F_{4-716}=0,851$; $p=0,49$), uygulamalar alt boyutları ($F_{4-716}=0,303$; $p=0,88$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{4-716}=0,724$; $p=0,58$) anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

Tablo 18. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının anne eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Anne Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	p
FAYTÖ	İsteklilik	İlkokul (1)	181	4,20	0,78	4 712 716	1,766	0,13
		Ortaokul (2)	163	4,23	0,78			
		Lise (3)	227	4,35	0,76			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	4,37	0,81			
		Lisansüstü (5)	18	4,44	0,69			
		Total	717	4,29	0,78			
	Sevgi	İlkokul (1)	181	3,61	0,86	4 712 716	0,630	0,64
		Ortaokul (2)	163	3,74	0,84			
		Lise (3)	227	3,66	0,82			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,69	0,88			
		Lisansüstü (5)	18	3,60	0,89			
		Total	717	3,67	0,85			
	Fayda	İlkokul (1)	181	3,57	0,92	4 712 716	0,856	0,49
		Ortaokul (2)	163	3,63	0,92			
		Lise (3)	227	3,71	0,82			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,57	0,98			
		Lisansüstü (5)	18	3,62	0,97			
		Total	717	3,63	0,90			
	Sosyalleşme	İlkokul (1)	181	3,84	0,84	4 712 716	1,077	0,37
		Ortaokul (2)	163	3,88	0,91			
		Lise (3)	227	4,00	0,78			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,96	0,97			
		Lisansüstü (5)	18	3,81	1,12			
		Total	717	3,92	0,87			
	Özgüven	İlkokul (1)	181	3,60	0,91	4 712 716	0,270	0,90
		Ortaokul (2)	163	3,67	0,94			
		Lise (3)	227	3,63	0,93			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,65	0,99			
		Lisansüstü (5)	18	3,81	1,03			
		Total	717	3,64	0,94			
	Toplam	İlkokul (1)	181	3,84	0,61	4 712 716	1,175	0,32
		Ortaokul (2)	163	3,89	0,62			
		Lise (3)	227	3,97	0,60			
		Ön lisans/Lisans (4)	128	3,93	0,72			
		Lisansüstü (5)	18	3,92	0,64			
		Total	717	3,91	0,63			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ anne eğitim durumu değişkenine göre isteklilik ($F_{4-716}=1,766$; $p=0,13$), sevgi ($F_{4-716}=0,630$; $p=0,64$), fayda ($F_{4-716}=0,856$; $p=0,49$), sosyalleşme ($F_{4-716}=1,077$; $p=0,37$), özgüven alt boyutları ($F_{4-716}=0,270$; $p=0,90$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{4-716}=1,175$; $p=0,32$) anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

Tablo 19. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının mobil oyun oynama değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Mobil oyun oynama	n	$\bar{x}$	ss	sd	T	p
OBOYTÖ	Amaçsallık	Evet oynarım	525	3,83	0,81	715	0,998	0,32
		Hayır oynamam	192	3,77	0,81			
	Sağlıklı ve aktif olma	Evet oynarım	525	3,83	0,85	715	0,819	0,41
		Hayır oynamam	192	3,77	0,89			
	İş birliği ve ortaklık	Evet oynarım	525	3,53	0,75	715	1,187	0,24
		Hayır oynamam	192	3,46	0,80			
	İşleme	Evet oynarım	525	3,55	0,76	715	1,148	0,25
		Hayır oynamam	192	3,48	0,78			
	Süreç	Evet oynarım	525	3,53	0,75	715	1,176	0,08
		Hayır oynamam	192	3,42	0,81			
	Engeller	Evet oynarım	525	3,61	0,86	715	0,218	0,83
		Hayır oynamam	192	3,59	1,03			
	Davranış	Evet oynarım	525	3,13	0,76	715	-0,168	0,87
		Hayır oynamam	192	3,14	0,81			
	Uygulamalar	Evet oynarım	525	2,86	0,93	715	-0,997	0,32
		Hayır oynamam	192	2,95	1,08			
	Toplam	Evet oynarım	525	3,56	0,59	715	1,097	0,27
		Hayır oynamam	192	3,50	0,64			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları gün içerisinde mobil oyun oynama değişkenine göre incelendiğinde ($p<0,05$) OBOYTÖ amaçsallık ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,83$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,77$; $t_{715}=0,998$ $p=0,32$), sağlıklı ve aktif olma ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,83$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,77$; $t_{715}=0,819$; $p=0,41$), iş birliği ve ortaklık ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,53$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,46$; $t_{715}=1,187$; $p=0,24$), işleme ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,55$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,48$; $t_{715}=1,148$; $p=0,25$), süreç ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,53$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,42$; $t_{715}=1,176$ $p=0,08$), engeller ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,61$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,59$; $t_{715}=0,218$; $p=0,83$), davranış ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,13$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,14$; $t_{715}=-0,168$; $p=0,87$), uygulamalar alt boyutları ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=2,86$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=2,95$; $t_{715}=-0,997$; $p=0,32$) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,56$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,50$; $t_{715}=1,097$; $p=0,27$) anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 20. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının mobil oyun oynama değişkenine göre t-testi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Mobil oyun oynama	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	P
FAYTÖ	İsteklilik	Evet oynarım	525	4,31	0,76	715	1,110	0,27
		Hayır oynamam	192	4,24	0,82			
	Sevgi	Evet oynarım	525	3,69	0,84	715	0,954	0,34
		Hayır oynamam	192	3,62	0,87			
	Fayda	Evet oynarım	525	3,67	0,85	715	1,920	0,06
		Hayır oynamam	192	3,51	1,01			
	Sosyalleşme	Evet oynarım	525	3,95	0,84	715	1,856	0,06
		Hayır oynamam	192	3,82	0,93			
	Özgüven	Evet oynarım	525	3,70	0,94	715	2,830	0,01*
		Hayır oynamam	192	3,47	0,93			
	Toplam	Evet oynarım	525	3,95	0,61	715	2,338	0,02*
		Hayır oynamam	192	3,82	0,68			

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları gün içerisinde mobil oyun oynama değişkenine göre incelendiğinde ($p<0,05$) FAYTÖ İsteklilik ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=4,31$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=4,24$; $t_{715}=1,110$; $p=0,27$), sevgi ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,69$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,62$; $t_{715}=0,954$; $p=0,34$), fayda ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,67$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,51$; $t_{715}=1,920$; $p=0,06$) ve sosyalleşme alt boyutlarında ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,95$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,82$; $t_{715}=1,856$; $p=0,06$) anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken FAYTÖ özgüven alt boyutu ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,70$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,47$; $t_{715}=2,830$; $p=0,01$) ile toplam puan ortalamalarında ($\bar{x}_{\text{evet oynarım}}=3,95$; $\bar{x}_{\text{hayır oynamam}}=3,82$; $t_{715}=2,338$; $p=0,02$) anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. FAYTÖ özgüven alt boyutu ile toplam puan ortalamalarında gün içerisinde mobil oyun oynayanların oynamayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 21. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanlarının mobil oyun süresi değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Mobil oyun süresi	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	P	Tukey
OBOYTÖ	Amaçsallık	1-3 Saat Arası (1)	445	3,85	0,81	4 712 716	2,037	0,09	
		4-6 Saat Arası (2)	63	3,82	0,81				
		7-9 Saat Arası (3)	13	3,58	0,74				
		10 Saat Ve Üzeri (4)	4	2,88	1,09				
		Hiç Oynamam (5)	192	3,77	0,81				
		Total	717	3,82	0,81				
	Sağlıklı ve aktif olma	1-3 Saat Arası (1)	445	3,84	0,85	4	2,578	0,04*	

	4-6 Saat Arası (2)	63	3,88	0,83	712		1>3
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,13	0,89	716		2>3
	10 Saat Ve Üzeri (4)	4	3,44	0,63			
	Hiç Oynamam (5)	192	3,77	0,89			
	Total	717	3,81	0,86			
İş birliği ve ortaklık	1-3 Saat Arası (1)	445	3,54	0,75			
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,62	0,69	4		
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,14	0,63	712	2,513	0,04* 1>4
	10 Saat Ve Üzeri (4)	4	2,75	0,69	716		2>3,4
	Hiç Oynamam (5)	192	3,46	0,80			
	Total	717	3,51	0,76			
İşleme	1-3 Saat Arası (1)	445	3,55	0,75			
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,66	0,84	4		
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,05	0,61	712	2,921	0,02* 1>3
	10 Saat Ve Üzeri (4)	4	2,85	0,87	716		2>3,4
	Hiç Oynamam (5)	192	3,48	0,78			
	Total	717	3,53	0,77			
Süreç	1-3 Saat Arası (1)	445	3,53	0,75			
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,63	0,76	4		
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,15	0,80	712	1,913	0,11
	10 Saat Ve Üzeri (4)	4	3,30	0,53	716		
	Hiç Oynamam (5)	192	3,42	0,81			
	Total	717	3,50	0,77			
Engeller	1-3 Saat Arası (1)	445	3,63	0,84			
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,61	0,93	4		
	7-9 Saat Arası (3)	13	2,92	1,06	712	2,126	0,08
	10 Saat Ve Üzeri (4)	4	3,25	0,42	716		
	Hiç Oynamam (5)	192	3,59	1,03			
	Total	717	3,61	0,91			
Davranış	1-3 Saat Arası (1)	445	3,15	0,75			
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,02	0,78	4		
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,21	0,67	712	0,780	0,54
	10 Saat Ve Üzeri (4)	4	2,67	0,72	716		
	Hiç Oynamam (5)	192	3,14	0,81			
	Total	717	3,13	0,77			
Uygulamalar	1-3 Saat Arası (1)	445	2,84	0,93	4		
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,12	0,92	712	2,163	0,07
	7-9 Saat Arası (3)	13	2,50	0,76	716		

	10 Saat Ve Üzeri (4)	4	2,38	1,11				
	Hiç Oynamam (5)	192	2,95	1,08				
	Total	717	2,88	0,97				
Toplam	1-3 Saat Arası (1)	445	3,56	0,58				
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,61	0,59				
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,15	0,54	4		1>3,4	
	10 Saat Ve Üzeri (4)	4	2,96	0,35	712	2,916	0,02*	2>3,4
	Hiç Oynamam (5)	192	3,50	0,64	716			5>3
	Total	717	3,54	0,60				

*p<0,05

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ mobil oyun süresi değişkenine göre amaçsallık ($F_{4-716}=2,037$; $p=0,09$), süreç ($F_{4-716}=1,913$; $p=0,11$), engeller ($F_{4-716}=2,126$; $p=0,08$), davranış ($F_{4-716}=0,780$; $p=0,54$) uygulamalar alt boyutlarında ($F_{4-716}=2,163$; $p=0,07$) anlamlı farklılığa neden olmazken OBOYTÖ sağlıklı ve aktif olma ($F_{4-716}=2,578$; $p=0,04$), iş birliği ve ortaklık ($F_{4-716}=2,513$; $p=0,04$), işleme alt boyutları ($F_{4-716}=2,921$; $p=0,02$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{4-716}=2,916$; $p=0,02$) anlamlı farklılığa neden olmaktadır. OBOYTÖ mobil oyun süresi değişkenine göre sağlıklı ve aktif olma alt boyutunda 1-3 saat ile 4-6 saat arasında oynanan oyun süresi 7-9 saat arasında oynanan oyun süresine göre, iş birliği ve ortaklık alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresi 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine ve 4-6 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat ile 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine göre, işleme alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat arasında oynanan oyun süresine ve 4-6 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat ile 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine göre ve toplam puan ortalamalarında 1-3 ile 4-6 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat ile 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine ve hiç oynamayanların 7-9 saat arasında oynayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 22. Ortaokul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeği puanlarının mobil oyun süresi değişkenine göre karşılaştırma analizi sonuçları

Ölçek	Alt boyut	Mobil Oyun Süresi	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	p	Tukey
FAYTÖ	İsteklilik	1-3 Saat Arası (1)	445	4,33	0,76				
		4-6 Saat Arası (2)	63	4,22	0,75				
		7-9 Saat Arası (3)	13	3,86	0,88	4			
		10 Saat ve Üzeri (4)	4	4,25	0,65	712	1,709	0,15	
		Hiç Oynamam (5)	192	4,24	0,82	716			
		Total	717	4,29	0,78				

Sevgi	1-3 Saat Arası (1)	445	3,70	0,84	4 712 716	2,615	0,03*	1>3
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,74	0,80				
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,05	0,93				
	10 Saat ve Üzeri (4)	4	3,15	0,62				
	Hiç Oynamam (5)	192	3,62	0,87				
	Total	717	3,67	0,85				
Fayda	1-3 Saat Arası (1)	445	3,68	0,86	4 712 716	3,185	0,01*	1>3,5 2>3,5
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,78	0,76				
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,06	0,89				
	10 Saat ve Üzeri (4)	4	3,15	0,66				
	Hiç Oynamam (5)	192	3,51	1,01				
	Total	717	3,63	0,90				
Sosyalleşme	1-3 Saat Arası (1)	445	3,99	0,83	4 712 716	4,496	0,00**	1>4
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,90	0,82				
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,38	0,93				
	10 Saat ve Üzeri (4)	4	2,75	1,35				
	Hiç Oynamam (5)	192	3,82	0,93				
	Total	717	3,92	0,87				
Özgüven	1-3 Saat Arası (1)	445	3,71	0,96	4 712 716	3,252	0,01*	1>5
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,72	0,84				
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,13	0,61				
	10 Saat ve Üzeri (4)	4	3,88	0,92				
	Hiç Oynamam (5)	192	3,47	0,93				
	Total	717	3,64	0,94				
Toplam	1-3 Saat Arası (1)	445	3,96	0,61	4 712 716	4,608	0,00**	1>3 2>3
	4-6 Saat Arası (2)	63	3,98	0,56				
	7-9 Saat Arası (3)	13	3,42	0,52				
	10 Saat ve Üzeri (4)	4	3,46	0,88				
	Hiç Oynamam (5)	192	3,82	0,68				
	Total	717	3,91	0,63				

*p<0,05; **p<0,01

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ mobil oyun süresi değişkenine göre isteklilik alt boyutunda ($F_{4-716}=1,709$; $p=0,15$) anlamlı farklılığa neden olmazken FAYTÖ sevgi ($F_{4-716}=2,615$; $p=0,03$), fayda ($F_{4-716}=3,185$; $p=0,01$), sosyalleşme ($F_{4-716}=4,496$; $p=0,00$), özgüven alt boyutları ($F_{4-716}=3,252$; $p=0,01$) ile toplam puan ortalamalarında ($F_{4-716}=4,608$; $p=0,00$) anlamlı farklılığa neden olmaktadır. FAYTÖ mobil oyun süresi değişkenine göre sevgi alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresi 7-9 saat arası oynanan oyun süresine göre, fayda alt boyutunda 1-3 saat ve 4-6 saat arasında oynanan oyun süresi 7-9 saat arası oynanan oyun süresine ile hiç oynamayanlara göre, sosyalleşme alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresi 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine göre, özgüven alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresi hiç oynamayanlara göre ve toplam puan ortalamalarında 1-3 saat ile 4-6 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat arasında oynanan oyun süresine göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 23. Araştırmadan elde edilen OBOYTÖ ve FAYTÖ ilişkin Pearson Korelasyon testi karşılaştırma sonuçları

OBOYTÖ											
FAYTÖ	Alt boyut	Amaçsallık	Sağlıklı ve aktif olma	İş birliği ve ortaklık	İşleme	Süreç	Engeller	Davranış	Uygulamalar	Toplam	
	İsteklilik	R	,291**	,352**	,235**	,274**	,253**	,166**	-0,010	-0,009	,301**
		P	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,786	0,817	0,000
	Sevgi	R	,689**	,968**	,709**	,738**	,641**	,402**	,209**	,229**	,845**
		P	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Fayda	R	,438**	,516**	,492**	,484**	,521**	,312**	,083*	,166**	,557**
		P	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,025	0,000	0,000
	Sosyalleşme	R	,445**	,459**	,499**	,418**	,394**	,233**	,141**	,094*	,504**
		P	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,012	0,000
	Özgüven	R	,237**	,281**	,271**	,279**	,263**	,112**	-0,065	-0,048	,270**
		P	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,003	0,082	0,198	0,000
	Toplam	R	,513**	,579**	,534**	,526**	,512**	,296**	0,069	,096**	,592**
P		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,063	0,010	0,000	

*p<0,05; **p<0,01

Tablo 23'ye göre FAYTÖ isteklilik alt boyutu ile OBOYTÖ amaçsallık, işbirliği ve aktif olma, işleme, süreç, engeller alt boyutları arasında düşük düzeyde ve pozitif; sağlıklı ve aktif olma ve OBOYTÖ toplam puanları ile orta düzey ve pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

FAYTÖ sevgi alt boyutu ile OBOYTÖ davranış ve uygulamalar alt boyutları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü; amaçsallık, süreç, engeller alt boyutları arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü; sağlıklı ve aktif olma, işbirliği ve ortaklık, işleme ve OBOYTÖ toplam puanları ile yüksek düzey ve pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

FAYTÖ fayda alt boyutu ile OBOYTÖ davranış ve uygulamalar alt boyutları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü; amaçsallık, sağlıklı ve aktif olma, işbirliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller alt boyutları ve OBOYTÖ toplam puanları arasında orta düzey ve pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

FAYTÖ sosyalleşme alt boyutu ile OBOYTÖ engeller, davranış, uygulamalar alt boyutları ile düşük düzeyde ve pozitif; amaçsallık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç ve OBOYTÖ toplam puanları arasında orta düzey ve pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

FAYTÖ özgüven alt boyutu ile OBOYTÖ amaçsallık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller ve OBOYTÖ toplam puanları arasında düşük düzey ve pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

FAYTÖ toplam puanları ile OBOYTÖ uygulamalar alt boyutu arasında düşük düzeyde ve pozitif, amaçsallık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller ve OBOYTÖ toplam puanları arasında orta düzey ve pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu araştırma Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın bulgularına göre, ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde OBOYTÖ sağlıklı ve aktif, iş birliği ve ortaklık, engeller ve davranış alt boyutlarında anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken OBOYTÖ, işleme, süreç, uygulamalar alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. OBOYTÖ amaçsalılık, işleme, süreç, uygulamalar alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Kibar (2024) okul dışı sportif etkinliklere katılan ortaöğretim öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile fiziksel okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmada okul dışı sportif etkinliklere katılan ortaöğretim öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile cinsiyet değişkeni arasında benlik algısı ve özgüven alt boyutu açısından anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Çuhadar (2021) Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık algıları ile fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmada cinsiyetleri açısından anlamlı farklılık bulunmadığı aktarılmaktadır. Balanlı (2023) Beden eğitimi dersinde öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini artırmaya yönelik stratejiler; beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite ve algılanan fiziksel okuryazarlık düzeylerinin etkisi adlı çalışmada cinsiyet değişkeni açısından fiziksel okuryazarlık ölçeğinin alt boyutları ve genelinde anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmaktadır.

Araştırmanın bulgularına göre, ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları cinsiyet değişkenine göre isteklilik, sevgi, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken, fayda alt boyutunda anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktiviteye yönelik tutumları fayda alt boyutunda erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Tuncer (2024) tarafından yapılan bir çalışma da ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutumlarının ve anti sosyal davranışlarını incelemiştir. Bu çalışmada ise ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerinin fiziksel aktiviteye yönelik tutumları üzerinde fiziksel aktivite tutum ölçeği isteklilik, fayda, sosyalleşme ve özgüven alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmezken, sevgi alt boyunda ise erkek öğrencilerin lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Salman (2021) Geleneksel Türk

okçuluğu yapan ergenler ile yapmayan ergenlerin fiziksel aktivite tutumları ile iyi oluşları arasındaki ilişki adlı çalışması verilerimizden farklılık göstererek geleneksel Türk okçuluğu yapan ergenlerin fiziksel aktivite tutumları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymaktadır. Tapşın F, Bayazıt, Tapşın O ve Aydemir (2021) Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeylerinin incelenmesi (Ankara ili Çankaya ilçesi örneği) adlı çalışmasında cinsiyet değişkenine göre fiziksel aktiviteye yönelik tutum ölçeği puan ortalamaları incelendiğinde sevgi alt boyutunda kız öğrencilerin puan ortalamaları ve erkek öğrencilerin olduğu görülmektedir. Cinsiyet değişkenine göre, sevgi puan ortalamasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. İsteklilik alt boyutunda ise kız öğrencilerin puan ortalaması ve erkek öğrencilerinde olduğu görülmüş ve isteklilik puan ortalamasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Öz güven alt boyutunda ise kız öğrencilerinin puan ortalaması olduğu ve erkek öğrencilerin puan ortalaması ise olduğu görülmüştür. Fiziksel aktiviteye yönelik cinsiyet değişkeninde öz güven alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuç hem kız hem erkek öğrencilerin fiziksel aktiviteye karşı benzer tutumlara sahip olduklarını göstermektedir. Birgün, Özen, Uğraş ve Pehlivan (2020) ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktiviteye tutum düzeylerinin incelenmesi adlı çalışmasında bakıldığında isteklilik alt boyutunda erkeklerin skor ortalamalarının kızlardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Fayda alt boyutunda ise kızların skor ortalaması erkeklerin ortalamasından istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek çıkmıştır.

Çalış (2022) tarafından yapılan farklı zekâ özelliklerine sahip ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre fiziksel aktivite tutumları ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi çalışmasında isteklilik alt boyutunda istatistik açıdan anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutlar ve toplam puan açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Abur (2022) Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite ve egzersizden hoşlanma düzeyleri ile saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında ortaokul öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre fiziksel aktivite düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Satman ve Karaman (2018) Ortaokul öğrencilerinin düzenli fiziksel aktiviteye dair tutum ve davranışları ile vücut kitle indeksleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine dair anlamlı farklılık olmadığı belirtilmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ yaş değişkenine göre süreç, davranış ve uygulamalar alt boyutlarında anlamlı farklılığa neden olmazken OBOYTÖ amaçsallık,

sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, engeller alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmaktadır. OBOYTÖ yaş değişkenine bakıldığında amaçsallık alt boyutunda 11 yaş öğrencilerinin 12 yaş öğrencilerine göre, sağlıklı ve aktif olma alt boyutunda 10 yaş ve altı öğrencileri ile 11 yaşındaki öğrencilerin 12 yaş ile 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre, iş birliği ve ortaklık alt boyutunda 10 yaş ve altı öğrencilerinin 12 yaş ile 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre, işleme alt boyutunda 10 yaş ve altı öğrencilerinin 11 yaşındaki öğrencilere göre, engeller alt boyutunda 10 yaş ve altı öğrencileri ile 11 yaşındaki öğrencilerin 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre ve toplam puan ortalamalarında 10 yaş ve altı ile 11 yaşındaki öğrencilerin 12 yaş öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Hayder Al-Agele (2024) çalışmamızdan farklı olarak Türkiye’de öğrenim görmekte olan Iraklı ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel okuryazarlık düzeyleri adlı çalışmasında yaş değişkeninde anlamlı farklılık olmadığını ifade etmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ yaş değişkenine göre isteklilik, sosyalleşme ve özgüven alt boyutlarında anlamlı farklılığa neden olmazken FAYTÖ sevgi, fayda alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmaktadır. FAYTÖ yaş değişkenine göre sevgi alt boyutu ile toplam puan ortalamalarında 10 yaş ve altı öğrenciler ile 11 yaşındaki öğrencilerin puan ortalamalarının 12 yaş ile 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre, fayda alt boyutunda ise 11 yaş öğrencilerinin 13 yaş ve üzeri öğrencilere göre daha (anlamlı düzeyde) yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Tapşın vd. (2021) Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeylerinin incelenmesi (Ankara ili Çankaya ilçesi örneği) adlı çalışmasında yaş değişkenine göre puan ortalamaları incelendiğinde; sevgi puan ortalaması 10 yaş, 11 yaş, 12 yaş, 13 yaş ve 14 yaş olduğu görülmüş ve diğer alt boyut puan ortalamalarından yüksek olduğu gözlenmiştir. Yaş değişkenine göre, sevgi puan ortalamasında istatistiksel olarak diğer alt boyutlara göre puan ortalaması yüksek olmasına rağmen tüm alt boyutlarda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Abur (2022) Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite ve egzersizden hoşlanma düzeyleri ile saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında Ortaokul öğrencilerinin egzersizden hoşlanma düzeyleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Uzun vd. (2017) ortaokul öğrencilerinin sportif etkinliklere katılma ve fiziksel aktiviteden hoşlanma durumlarının belirlenmesi adlı çalışmasında 12 yaş öğrencileri fiziksel aktiviteden diğerlerine göre daha az hoşlandığını tespit etmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ sınıf düzeyi değişkenine göre uygulamalar alt boyutu anlamlı farklılığa neden olmazken OBOYTÖ amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma iş birliği ve ortaklık, işleme, engeller, davranış alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmaktadır. OBOYTÖ sınıf düzeyi değişkenine bakıldığında amaçsalılık, sağlıklı aktif olma alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında 5. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine ve 6. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre, iş birliği ve ortaklık alt boyutunda 5. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine göre, işleme ve süreç alt boyutlarında 5. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre, engeller alt boyutunda 5. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine ve 6. sınıf öğrencilerinin 8. sınıf öğrencilerine göre, davranış alt boyutunda 8. sınıf öğrencilerinin 6. ile 7. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Gerger (2022) Ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile fiziksel okuryazarlık ve e-sağlık okuryazarlıklarının incelenmesi araştırma örnekleminde yer alan ortaöğretim öğrencilerinin sınıf değişkeni açısından fiziksel aktivite, fiziksel okuryazarlık ve e-sağlık okuryazarlık düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapmış olduğu çalışmasından elde edilen sonuçlara göre sınıf düzeyi değişkeni açısından fiziksel okuryazarlık ölçeklerinin alt boyutları ve genelinde de sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ sınıf düzeyi değişkenine göre isteklilik ve özgüven alt boyutları anlamlı farklılığa neden olmazken FAYTÖ sevgi fayda sosyalleşme alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmaktadır. FAYTÖ sınıf düzeyi değişkenine bakıldığında sevgi alt boyutunda 5. ile 6. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine göre, fayda alt boyutunda 5. sınıf öğrencilerinin 7. ile 8. sınıf öğrencilerine ve 6. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre, sosyalleşme alt boyutunda 5. ile 6. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre ve toplam puan ortalamasında 5. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Tapşın vd. (2021) Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeylerinin incelenmesi (Ankara ili Çankaya ilçesi örneği) adlı çalışmasında sınıf düzeyinde bakıldığında sınıf değişkenine ilişkin sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve özgüven alt boyutları verilmiştir. Bu veriler doğrultusunda sınıf değişkenine göre puan ortalamaları incelendiğinde fiziksel aktiviteye yönelik tüm alt boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamıştır.

Birgün vd. (2020) Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktiviteye tutum düzeylerinin incelenmesi adlı çalışmasında sınıf değişkenine göre isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme ve özgüven alt boyutlarında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Ataol (2024) ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersi ve fiziksel aktivite tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında bulgularımızdan farklı olarak değişkeni açısından fiziksel aktiviteye yönelik tutumun her iki alt boyutu olan olumlu tutum ve olumsuz tutum arasında anlamlı farklılık olmadığını ortaya koymaktadır. Uzun vd. (2017) ortaokul öğrencilerinin sportif etkinliklere katılma ve fiziksel aktiviteden hoşlanma durumlarının belirlenmesi adlı çalışmasında fiziksel aktiviteden hoşlanma durumlarında olumlu düşüncede anlamlı fark bulunmamıştır fiziksel aktiviteden hoşlanma ölçeği olumsuz düşünce alt boyutunda 8. sınıfların ortalaması 6. sınıfların ortalamasından anlamlı şekilde düşük bulunmuştur. Toplam puana göre incelendiğinde ise 8. sınıfların ortalaması 5., 6. ve 7. sınıfların ortalamalarından anlamlı şekilde düşük bulunmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları düzenli egzersiz yapma değişkenine göre incelendiğinde OBOYTÖ davranış ve uygulamalar alt boyutlarında anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken, OBOYTÖ amaçsalılık sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, süreç, engeller alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. OBOYTÖ amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller, davranış, uygulamalar alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında düzenli egzersiz yapanların yapmayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Gerger (2022) araştırma örnekleminde yer alan ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeylerinin, fiziksel okuryazarlık düzeyleri üzerindeki yordayıcılığı incelenmiştir. Fiziksel aktivite düzeylerinin, fiziksel okuryazarlık düzeyleri üzerindeki yordayıcılığını test etmek amacıyla basit doğrusal regresyon analizi tekniği uygulanmış ve yapılan analiz istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları düzenli egzersiz yapma değişkenine göre incelendiğinde FAYTÖ isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. FAYTÖ isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında düzenli egzersiz yapanların yapmayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Fiziksel aktivite tutumları içerisinde düzenli egzersiz yapma değişkeni için yapılan literatür çalışmalarında yapmış olduğumuz çalışma ile ilgili herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları spor ile ilgilenme değişkenine göre incelendiğinde OBOYTÖ uygulamalar ve davranış alt boyutlarında anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken, OBOYTÖ amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, süreç, engeller alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. OBOYTÖ amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında spor ile ilgilenenlerin ilgilenmeyenlere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Kibar (2024) okul dışı sportif etkinliklere katılan ortaöğretim öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile fiziksel okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışması incelendiğinde okul dışı sportif etkinliklere katılan ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel okuryazarlık düzeyleri ile spor yapma değişkeni arasında bütün alt boyutlar açısından anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Yılmaz, Zorlu ve Aslantürk (2023) beden okuryazarlığı, fiziksel aktivite davranışı ve ders dışı sportif etkinlikler arasındaki ilişkiler adlı çalışmasına bakıldığında katılımcıların algılanan bedensel okuryazarlık ölçeği puan ortalaması sportif faaliyette bulunma durumuna göre anlamlı olarak farklılık göstermektedir. Spor yapanların algılanan bedensel okuryazarlıkları spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğu tanımlanmaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları spor ile ilgilenme değişkenine göre incelendiğinde FAYTÖ İsteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. FAYTÖ isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutlarında ve toplam puan ortalamalarında spor ile ilgilenenlerin ilgilenmeyenlere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Çalış (2022) tarafından yapılan farklı zekâ özelliklerine sahip ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutumları ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi çalışmasında isteklilik, sevgi, fayda, özgüven ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Sosyalleşme alt boyutunda ise istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık olduğunu ortaya koymaktadır. Ataol (2024) ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersi ve fiziksel aktivite tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında Aktif spor yapma bağımsız

değişkeni ile fiziksel aktiviteye yönelik tutumun alt boyutları olan olumlu tutum ve olumsuz tutum arasında anlamlı farklılık olduğu ortaya konulmaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları branş grupları değişkenine göre incelendiğinde OBOYTÖ amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller, davranış, uygulamalar alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir. Yılmaz, Zorlu ve Aslantürk (2023) Beden okuryazarlığı, fiziksel aktivite davranışı ve ders dışı sportif etkinlikler arasındaki ilişki adlı çalışmada branş grupları değişkenine göre Bilgi ve anlama boyutu, başkalarıyla iletişim ve kendini ifade etme, benlik algısı ve özgüven alt boyutu ve ölçeğin geneli için anlamlı farklılık göstermektedir.

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları branş grupları değişkenine göre incelendiğinde FAYTÖ İsteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir. Uzun vd. (2017) ortaokul öğrencilerinin sportif etkinliklere katılma ve fiziksel aktiviteden hoşlanma durumlarının belirlenmesi adlı çalışmada Bireysel sporlar, takım sporları, hem bireysel hem takım sporları yapanları ve hiç spor yapmayanlar arasında fiziksel aktiviteye olumlu düşünce, olumsuz düşünce ve toplam puanda anlamlı farklılık olduğunu, Bu farklılıkların takım sporu yapanlar ve takım sporu ile beraber ferdi spor yapanların daha yüksek puan almasından kaynaklandığını tespit etmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ baba eğitim durumu değişkenine göre amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller, davranış alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmazken OBOYTÖ uygulamalar alt boyutunda anlamlı farklılığa neden olmaktadır. OBOYTÖ baba eğitim durumu değişkenine göre uygulamalar alt boyutunda ortaokul ile lise mezunu babaların ön lisans/lisans mezunu babalara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Kibar (2024) okul dışı sportif etkinliklere katılan ortaöğretim öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile fiziksel okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmada okul dışı sportif etkinliklere katılan ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel okuryazarlık düzeyleri ile baba eğitim değişkeni arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Okul dışı sportif etkinliklere katılan ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin baba eğitim değişkenleri arasında bilgi ve kavrama ile benlik algısı ve özgüven alt boyutlarında okur-yazar olmama ile ilkökul mezunu, okul-yazar olmama ile ortaokul mezunu, okur-yazar olmama ile lise mezunu, okur-yazar olmama ile ön lisans-lisans mezunu, okur-yazar olmama

ile lisansüstü mezunu olma değişkenleri arasında yüksek ilişki olduğu tespit edilmiştir. Tuncer (2024) ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutumlarının ve anti sosyal davranışlarının incelenmesi adlı çalışmasında öğrencilerin fiziksel aktivite tutumları ile baba eğitim düzeyleri arasında isteklilik alt boyutunda lise ve üzeri olan katılımcılar ile öğrenim seviyeleri ortaokul düzeyinde olan katılımcılar lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar tespit etmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ baba eğitim durumu değişkenine göre isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır. Hayder Al-Agele (2024) çalışmalarımız ile benzer bulgular göstermiştir. Türkiye’de öğrenim görmekte olan Iraklı ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile fiziksel okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında Türkiye’de öğrenim görmekte olan Iraklı ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği alt boyut puanları ile baba eğitim durumu değişkeni arasında bütün alt boyutlar açısından bir fark tespit edilmemiştir.

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ anne eğitim durumu değişkenine göre amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller, davranış, uygulamalar alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır. Çalışmamızdan farklı olarak Kibar (2024) okul dışı sportif etkinliklere katılan ortaöğretim öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile fiziksel okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında okul dışı sportif etkinliklere katılan ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel okuryazarlık düzeyleri ile anne eğitim değişkeni arasında anlamlı bir farklılık tespit etmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ anne eğitim durumu değişkenine göre isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır. Birgün vd. (2020) Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktiviteye tutum düzeylerinin incelenmesi adlı çalışmasında bulgularımız ile benzer olarak isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme ve özgüven alt boyutlarında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Salman (2021) Geleneksel Türk okçuluğu yapan ergenler ile yapmayan ergenlerin fiziksel aktivite tutumları ile iyi oluşları arasındaki ilişki adlı çalışmasında bulgularımız ile benzer olarak gibi geleneksel Türk okçuluğu yapan ergenlerin fiziksel aktivite tutumları ile anne eğitim düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığını aktarmaktadır. Çalış (2022) farklı zekâ özelliklerine sahip ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutumları ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi adlı çalışmasında bulgularımız ile benzer olarak

fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının anne eğitim düzeylerine göre karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ puanları gün içerisinde mobil oyun oynama değişkenine göre incelendiğinde OBOYTÖ amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, engeller, davranış, uygulamalar alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir. Bedensel okuryazarlık tutumları içerisinde mobil oyun oynama değişkeni için yapılan literatür çalışmalarında yapmış olduğumuz çalışma ile ilgili herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ puanları gün içerisinde mobil oyun oynama değişkenine göre incelendiğinde FAYTÖ İsteklilik, sevgi, fayda ve sosyalleşme alt boyutlarında anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken FAYTÖ özgüven alt boyutu ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. FAYTÖ özgüven alt boyutu ile toplam puan ortalamalarında gün içerisinde mobil oyun oynayanların oynamayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Çalışmamızdan farklı olarak Çalış (2022) farklı zekâ özelliklerine sahip ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutumları ve yaşam doyumu düzeylerinin incelenmesi adlı çalışmasında Sevgi, fayda ve özgüven alt boyutlarında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. İsteklilik, sosyalleşme ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin OBOYTÖ mobil oyun süresi değişkenine göre amaçsalılık, süreç, engeller, davranış ve uygulamalar alt boyutlarında anlamlı farklılığa neden olmazken OBOYTÖ sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmaktadır. OBOYTÖ mobil oyun süresi değişkenine göre sağlıklı ve aktif olma alt boyutunda 1-3 saat ile 4-6 saat arasında oynanan oyun süresi 7-9 saat arasında oynanan oyun süresine göre, iş birliği ve ortaklık alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresi 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine ve 4-6 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat ile 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine göre, işleme alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat arasında oynanan oyun süresine ve 4-6 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat ile 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine göre ve toplam puan ortalamalarında 1-3 ile 4-6 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat ile 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine ve hiç oynamayanların 7-9 saat arasında oynayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip

oldukları tespit edilmiştir. Bedensel okuryazarlık tutumları içerisinde mobil oyun süresi değişkeni için yapılan literatür çalışmalarında yapmış olduğumuz çalışma ile ilgili herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Ortaokul öğrencilerinin FAYTÖ mobil oyun süresi değişkenine göre isteklilik alt boyutunda anlamlı farklılığa neden olmazken FAYTÖ sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmaktadır. FAYTÖ mobil oyun süresi değişkenine göre sevgi alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresi 7-9 saat arası oynanan oyun süresine göre, fayda alt boyutunda 1-3 saat ve 4-6 saat arasında oynanan oyun süresi 7-9 saat arası oynanan oyun süresine ile hiç oynamayanlara göre, sosyalleşme alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresi 10 saat ve üzeri oynanan oyun süresine göre, özgüven alt boyutunda 1-3 saat arasında oynanan oyun süresi hiç oynamayanlara göre ve toplam puan ortalamalarında 1-3 saat ile 4-6 saat arasında oynanan oyun süresinin 7-9 saat arasında oynanan oyun süresine göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Çalış (2022) farklı zekâ özelliklerine sahip ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutumları ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi adlı çalışmada Sevgi, fayda ve özgüven alt boyutlarında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. İsteklik, sosyalleşme ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Farklılık gösteren gruplar; isteklilik, sosyalleşme ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanında 60-120dk ve 180dk ve üzeri günlük internet kullanım sürelerinde 60-120dk günlük internet kullananlar lehine anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite ve bedensel okuryazarlık tutumları arasındaki ilişkinin düşük, orta ve yüksek düzeylerde pozitif yönlü olduğu tespit edilmiştir. Benzer önceki literatürlere bakıldığında yapmış olduğumuz çalışma ile ilgili herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

6. SONUÇ

Bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumlarının cinsiyet değişkenine göre belirli alt boyutlarda farklılık göstermediği görülmüştür. Bedensel okuryazarlık amaçsalılık, işleme, süreç, uygulamalar alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında, fiziksel aktivite tutumlarında ise fayda alt boyutunda erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutum ölçeği yaş değişkenine bakıldığında amaçsalılık alt boyutunda, fiziksel aktivite tutumlarında isteklilik, sosyalleşme ve özgüven alt boyutlarında küçük yaş gruplarının büyük yaş gruplarına oranla daha yüksek puan ortalamalarına sahip oldukları ortaya konmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutumları sınıf düzeyi değişkenine göre amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller, davranış alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında, fiziksel aktivite tutumlarında sevgi, fayda, sosyalleşme alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında alt sınıf öğrencilerin üst sınıflara oranla daha olumlu tutum sergilediklerini ortaya koymak ile beraber diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutumları düzenli egzersiz yapma durumu değişkenine göre incelendiğinde davranış ve uygulamalar alt boyutları hariç diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık göstermiştir. Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutumları ölçeği düzenli egzersiz yapma durumu değişkenine göre incelendiğinde; İsteclilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında düzenli egzersiz yapanların yapmayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutumları spor ile ilgilenme değişkenine göre incelendiğinde amaçsalılık, sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık, işleme, süreç, engeller alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında ve fiziksel aktivite tutumları spor ile ilgilenme değişkenine göre incelendiğinde isteklilik, sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında spor ile ilgilenenlerin ilgilenmeyenlere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutum ölçeği ve fiziksel aktivite tutumları branş değişkenine göre incelendiğinde anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutum ölçeği baba eğitim durumu değişkenine göre birçok alt boyutta anlamlı farklılığa neden olmazken, uygulamalar alt boyutunda anlamlı farklılığa neden olmaktadır. Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutum ölçeği baba eğitim durumu değişkenine göre uygulamalar alt boyutunda ortaokul ile lise mezunu babaların ön lisans/lisans mezunu babalara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutum ve fiziksel aktivite tutum ölçeği anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanları mobil oyun oynama değişkenine göre anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutumları mobil oyun oynama değişkenine göre incelendiğinde isteklilik, sevgi, fayda ve sosyalleşme alt boyutlarında anlamlı farklılığa neden olmadığı görülürken, özgüven alt boyutu ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutum ölçeği mobil oyun süresi değişkenine göre sağlıklı ve aktif olma, iş birliği ve ortaklık alt boyutları ve toplam puan ortalamalarının oyun süreleri daha kısa mobil oyun oynayanların daha uzun oyun oynayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutum ölçeği mobil oyun süresi değişkenine göre sevgi, fayda, sosyalleşme, özgüven alt boyutları ve toplam puan ortalamalarının süreleri daha kısa mobil oyun oynayanların daha uzun oyun oynayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir.

7. ÖNERİLER

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutum düzeyleri incelendiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durumu iyileştirmek ve kız öğrencilerin tutumlarını geliştirmek amacıyla kız öğrencilere uygun, dikkatlerini çekebilecek farklı programlar uygulanmalıdır.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutum düzeyleri düzenli egzersiz yapanların, yapmayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumlarını geliştirmek amacıyla beden eğitimi ve spor derslerinde bu hususların dikkate alınarak planlanmasına dikkat edilmelidir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutum düzeyleri spor ile ilgilenme değişkenine bakıldığında spor ile ilgilenenlerin ilgilenmeyenlere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin spora yönlendirilebilmesini sağlamak amacıyla yetenek ve ilgilerinin bulunduğu spor branşlarına yönlendirilmelidirler.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutum düzeyleri küçük yaş gruplarının büyük yaş gruplarına oranla daha yüksek puan ortalamalarına sahip oldukları ortaya konmuştur. Öğrencilerin yaş grupları ve ilgi alanları göz önünde bulundurularak bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumlarını arttıracak dikkat çekici programlar yapılabilir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutumları sınıf düzeyi değişkenine göre alt sınıf öğrencilerin üst sınıflara oranla daha olumlu tutum sergilediklerini ortaya konmuştur. Üst sınıf öğrencilerin tutumlarını etki edecek (akademik kaygı vb.) etkenler araştırılarak tutumlarını arttıracak programlar uygulanabilir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutum ölçeği baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğrencilere bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutumlarının olumlu geliştirilebilecek, ebeveynlerinde sürece aktif olarak katılabileceği programlar düzenlenmelidir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutum ölçeği puanları mobil oyun oynama değişkenine göre anlamlı farklılıklar ortaya konmuştur. Okul ve aile ortak çalışmalar düzenlenerek ailelerin bilinçlendirilmesi, çocuk ve ailelerin beraber zaman

geçirebileceği aktiviteler hakkında bilgi ve teşvik edilmelidir. Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutum düzeyleri gün içerisinde mobil oyun oynama değişkenine göre incelendiğinde FAYTÖ anlamlı farklılık bulunmuştur. Öğrencilerin oynadıkları mobil oyunların ve oynadıkları mobil cihazların türleri için daha farklı araştırmalar yapılabilir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık tutumları düzenli egzersiz yapma durumu değişkenine göre incelendiğinde düzenli egzersiz yapmalarını desteklemek amacıyla aile bireyler ininde sürece dahil edileceği, öğrencilerin dikkat ve ilgi alanlarına uygun ortak programlar düzenlenebilir.

Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktivite tutum düzeyleri mobil oyun oynama süresi değişkeninde bazı alt boyutlarda mobil oyun sürelerinin uzadıkça anlamlı farklılığın ortaya çıktığı belirlenmiştir. Öğrencilerin mobil oyun oynamak için kullandıkları cihaz ve oyun türlerini keşfedebilmek için daha farklı çalışmalar yapılmalıdır. Öğrencilerin mobil oyun süreleri ailelerinin gözetiminde olmalı, öğrencilere mobil oyunlardan uzaklaşabileceği alternatif eğitici oyunlar uygulanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Abur, M. (2022). *Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite ve Egzersizden Hoşlanma Düzeyleri İle Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Açak, M. (2005). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Açıkgöz, O., İrez, BG., Çelik, A., Oral, O., Önen, EM. (2016). *Egzersiz Fizyolojisi*, Oral, O. (ed.) Türkiye, Ergün yayınevi.
- Adatepe, E. (2018). *Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitim Kalite Algılarının Ölçülmesi (Bartın Üniversitesi Örneği)*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Ağılönü, Ö. (2014). *Farklı Spor Branşlarıyla Uğraşan Sporcuların Hayal Etme Ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Akyol, A., Bilgiç, P., Ersoy, G. (2012). *Fiziksel Aktivite, Beslenme ve Sağlıklı Yaşam*. Sağlık Bakanlığı Yayını, Ankara.
- Alpözgen AZ, Özdiğerler AR. (2016). *Fiziksel Aktivite ve Koruyucu Etkileri: Derleme. HSP*, 3(1), 66-72.
- Alter, M.J. (2004). *Science of Flexibility, Human Kinetics, United States of America*.
- Al-Zandee, S.S.A., Ünlü, H. (2019). Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Egzersiz Değişim Davranışları Ve Beden Eğitimi Dersine Yatkınlıklarının İncelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 100-118.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Bağiran Yayınevi.
- Aracı, H. ve Aracı, Ş. (2014). *Spor bilimleri öğretimi*. Ankara: Eylül Ofset.
- Aras, Ö. (2013). *İlköğretim Kurumları İkinci Kademedeki Öğrenim Gören Öğrenci ve Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi (Kars İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arpa, G. F. (2019). *Farklı liglerdeki kadın ve erkek futbolcuların fiziksel benlik algı düzeylerinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Arslan, P. (2001). *Normal ve Şişman Bireylerin Enerji Harcaması*, I. Ulusal Obezite Kongresi Diyetisyenler Sempozyumu Sunuları. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Teknolojisi Yüksekokulu Beslenme Ve Diyetetik Bölümü Ve Türkiye Diyetisyenler Derneği, İstanbul, s.11-13. (www.gidabeslenme.org, Erişim tarihi:13.04.2022).

- Aslan, E. (1992). Benlik Kavramı ve Bireyin Yaşamındaki Etkileri. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4, 7-14.
- Ataol, K. (2024). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Ve Fiziksel Aktivite Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman.
- Avan, MD. (2020). *8-12 Yaş Grubu Çocuklarda 8 Haftalık Yüzme Egzersizinin Bazı Solunum Parametreleri Üzerine Etkisinin İncelenmesi*, Doktora Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Balanlı, F.O. (2023). *Beden Eğitimi Dersinde Öğrencilerin Fiziksel Aktivite Düzeylerini Artırmaya Yönelik Stratejiler: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Aktivite ve Algılanan Fiziksel Okuryazarlık Düzeylerinin Etkisi*, Doktora Tezi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Baltacı, G., Irmak, H., Kesici, C., Çelikcan, E. ve Çakır, B. (2008). *Fiziksel aktivite bilgi serisi*. 1. Baskı. Ankara: Sağlık Bakanlığı Yayını.
- Başer, S. A. (2009). *Öğretmen Niteliklerinin Beden Eğitimi Dersi Alan Öğrencilerin Bu Derse Karşı Olan Tutumlarına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Başkal, M. (2006). *18- 25 Yaşları Arası Basketbol Oynayan, Basketbolu Bırakan Ve Düzenli Spor Yapmayan Öğrencilerin Antropometrik ve Solunum Parametrelerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Bayrakçı M. (2006). *İlköğretim Okulunda Okuyan ve Aktif Olarak Spor Yapan Öğrencilerle, Aktif Olarak Spor Yapmayan Öğrencilerin Psiko-Sosyal Gelişimlerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bek, N. (2012). *Fiziksel aktivite ve sağlığımız*. Ankara: T. C. Sağlık Bakanlığı
- Bekman, M. (2022). Halkla İlişkiler Uygulamalarında Nicel Araştırma Yöntemi: İlişkisel Tarama Modeli. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 6(16), 238-258.
- Bilgin, E. (2017). *Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Uygunlukları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Birgün, A., Özen, E., Uğraş, SB., Pehlivan, SB. (2020). Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktiviteye Tutum Düzeylerinin İncelenmesi. *International Journal of Mountaineering and Climbing*, 3(2), 64-75.
- Cairney, J., Kiez, T., Roetert, E. P., & Kriellars, D. (2019). A 20th-century narrative on the origins of the physical literacy construct. *Journal of Teaching in Physical Education*, 38(2), 79–83.

- Can, S. (2019). Sedanter Davranış, Adım Sayısı Ve Sağlık. *Spor Hekimligi Dergisi/Turkish Journal Of Sports Medicine*, 54(1).
- Castelli, D. M., Barcelona, J. M. Ve Bryant, L. (2015). “Contextualizing Physical Literacy In The School Environment: The Challenges.” *Journal Of Sport And Health Science*, 4(2), 156–163
- Coşkun A., Karagöz Ş. (2021). Adölesan Dönemdeki Çocuklarda Obezite Sıklığı, Fiziksel Aktivite Düzeyi ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarının İncelenmesi. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 63-72.
- Çalış, M. (2022). *Farklı Zekâ Özelliklerine Sahip Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Tutumları Ve Yaşam Doyum Düzeylerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bartın.
- Çelik, A. (2016). *Hareket Eğitimi “Koordinatif Yetiler ve Temel Becerilerin Eğitimi*. Türkiye, Ergün yayınevi.
- Çelik, Z., Pulur, A. (2011). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumları. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğrt. Kongresi 25-27 Mayıs 2011, *VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı*, 115-121.
- Çuhadar, Y. (2021). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Fiziksel Okuryazarlık Algıları ile Fiziksel Aktivite Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya.
- Demirutku, K. (2019). *Beşerî Değerler: Kuramlar Görgül Çalışmalar ve Değer Eğitimi Önerileri, Karakter Ve Değerler Eğitimi*. Anı Yayıncılık.
- Dilaver, Ü., (2019) (ed.), *Pegem Akademi Beden eğitimi ve Spor Öğretmenliği*. (ISBN: 978-605-241-955-7). Türkiye, Sage yayıncılık.
- Doğan O. (2005). *Spor Psikolojisi*. 2. Baskı, Adana, Nobel Kitabevi.
- Edwards, L. C., Bryant, A. S., Morgan, K., Cooper, S., Jones, A. M. Ve Keegan, R. J. (2019). A Professional Development Program to Enhance Primary School Teachers’ Knowledge And Operationalization Of Physical Literacy. *Journal Of Teaching In Physical Education*, 38(2), 126-135.
- Elçi, G., Ballı, MÖ. (2014). Ebeveynlerin Çocuklarının Serbest Zaman Aktiviteleri ve Spora Katılımlarıyla İlgili Görüş ve Beklentileri. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Journal of CBU Physical Education and Sport Sciences*, 36-46.
- Ercan, Ş. ve Keklice, H. (2020). COVID-19 Pandemisi Nedeniyle Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Düzeylerindeki Değişimin İncelenmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 69-74.

- Ersoy, G. (2013). *Fiziksel Uygunluk (Fitness) Spor ve Beslenme İle İlgili Temel Öğretiler*, Ata Ofset Matbaacılık, Ankara.
- Eşki, M. (2022). *Covid-19 Pandemisinin Öğretmenlerde Mental, Fiziksel Sağlık Ve Yaşam Doyum Düzeylerine Etkisi (Gaziantep İli)*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Gerger, G. (2022). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Düzeyleri ile Fiziksel Okuryazarlık Ve E-Sağlık Okuryazarlıklarının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Giblin, S., Collins, D. Ve Button, C. (2014). Physical Literacy: Importance, Evaluation And Future Directions. *Sports Medicine*, 44(9), 1177-1184.
- Hayder Al-Agele, H. (2024). *Türkiye’de Öğrenim Görmekte Olan Iraklı Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumları İle Fiziksel Okuryazarlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hatemi H. (2005). *Sağlık Bilgisi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1. Baskı, İstanbul, Bayrak Basımevi.
- Huang, Y., Sum, K. W. R., Yang, Y. J., Chun-Yiu., & Yeung, N. (2020). Measurements Of Older Adults’ Physical Competence Under The Concept Of Physical Literacy: A Scoping Review. *International Journal Of Environmental Research and Public Health*, 17(18), 65-70.
- İkizler H.C. (2000). *Sporda Sosyal Bilimler 1. Baskı, İstanbul, Alfa Yayınları*. 8–33 *İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi*, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Muğla.
- İnceoğlu, M. (2004). *Tutum Algı İletişim*, Kesit Tanıtım Ltd. Şti., Ankara
- İnternet: T.C Sağlık bakanlığı (2004) (<http://www.karesi5asm.com/?p=969> Erişim Tarihi: 29.10.2023).
- İnternet: Türk Dil Kurumu (<https://tdk.gov.tr/category/yayinlar/yayinlar-yayinlar> Erişim Tarihi: 30.05.2023).
- İnternet: Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). Temel Beceri ve Yeterlilikler (<http://mufredat.meb.gov.tr/Veliler.aspx> Erişim Tarihi: 30.05.2023).
- İnternet: T.C Sağlık Bakanlığı (2023). (<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/fiziksel-aktivite>. Son Erişim Tarihi: 28.10.2023)
- İşler, H (2016) *Beden Eğitimi ve Spor Biliminin Temelleri*, İstanbul: Ergün Yayınevi
- Janca, A. (2003). *Quality of life and continuity of life of people living with psychosis*. *Annals of General Hospital Psychiatry*, 2(1), 1-1.

- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (23. b.). Ankara: Nobel Yayınları.
- Keskin, N., Öncü, E., Kılıç, S. K. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ve Öz-Yeterlilikleri. *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi*, 14(1), 93-107.
- Kılıç, S. (2013). Örnekleme yöntemleri. *Journal of Mood Disorders*, 3(1), 44-6.
- Kılıçaslan, M. (2018). *12-14 Yaş Grubu Bayan Yüzücülerde 8 Haftalık Aerobik Antrenman Programının Solunum ve Dolaşım Parametrelerine Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Kıymaz, N. (2023). *Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite ve Sağlıklı Beslenme Alışkanlıklarının Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Kıbar, G. (2024). *Okul Dışı Sportif Etkinliklere Katılan Ortaöğretim Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları ile Fiziksel Okuryazarlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Korucu, TŞ., Seçer, E., & Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 Pandemisinde Ev İzolasyonunun Oluşturduğu Kas Ağrıları ve Postür Bozukluklarının Yönetiminde Temel Vücut Farkındalığı Terapisi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 197-202.
- Liu, Y., ve Chen, S. (2021). Physical Literacy in Children And Adolescents: Definitions, Assessments, and Interventions. *European Physical Education Review*, 27(1), 96-112.
- Meydanlıoğlu, A. (2015) Çocuklarda Fiziksel Aktivitenin Biyopsikososyal Yararları. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 7(2), 125-135.
- Mirzeoğlu D, Altay F, Bulca Y, Katar G, (2015). *Mini Voleybol Uygulama Kılavuzu I-II-III*, Türkiye Voleybol Federasyonu Yayını.
- Müftüoğlu, O. (2003). *Yaşasın Hayat*, 13.Baskı, İstanbul: Doğan Kitap.
- Orhan, R. (2019). Çocuk Gelişiminde Fiziksel Aktivite ve Sporun Önemi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (1), 157-176.
- Özcan, E., Esmaeilzadeh, S. ve Bölükbaş N. (2007). Bilgisayar Kullananlarda Mesleki Kas İskelet Sistemi Hastalıklarından Korunma Ve Ergonomi. *Nobel Medicus*, 3(1), 12-17.
- Özcan, T. A. (2021). *Suriyeli Sığınmacı Çocuklar ile Türk Çocukların Fiziksel Aktiviteye Katılım Motivasyonunun Araştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Özer K. (2006). *Fiziksel uygunluk*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

- Özer, D. ve Baltacı, G. (2008). *İş yerinde fiziksel aktivite*. Ankara: Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
- Özgül, F., Semiz, K., Kangalgil, M. (2023). Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği'nin geliştirilmesi, *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-12.
- Özsoy, D., & Biçer, T. (2022). Examination of Life Satisfaction in Youth and Sports Volunteers. *Pakistan Journal of Medical & Health Sciences*, 16(06), 511-511.
- Pündük, Z. (2003). *Obezite Ve Egzersiz, Sendrom IV Spor ve Tıp Dergisi*, İstanbul: Logos Tıp Yayıncılığı, 11, 3-22.
- Salman, A. (2021). *Geleneksel Türk Okçuluğu Yapan Ergenler ile Yapmayan Ergenlerin Fiziksel Aktivite Tutumları ile İyi Oluşları Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Samitz, G., Egger, M., and Zwahlen, M. (2011). Domains of physical activity and allcause mortality: systematic review and dose-response meta-analysis of cohort studies. *International Journal of Epidemiology*, 40(5), 1382-1400.
- Sarıca, M. (2019). *Üniversite Öğrencilerinin Spora Karşı Tutumlarının Araştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Satman, CM., Karaman, H. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Düzenli Fiziksel Aktiviteye Dair Tutum Ve Davranışları ile Vücut Kitle Endeksleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Spormetre)*, 16(3), 121-131.
- Senemoğlu, N. (2009). *Gelişim Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Sert, Z. E., Temel, A. B. (2014). İlköğretim öğrencileri için fiziksel aktivite soru formunun Türk toplumuna uyarlanması: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 7(2), 109-114.
- Simonton, K., Mercier, K., Centeio, E., Barcelona, J., Phillips, S., & Garn, A. C. (2021). Development of Youth Physical Activity Attitude Scale (YPAAS) for elementary and middle school students. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 25(2), 110-126.
- Sproule, J., John Wang, C. K., Morgan, K., McNeill, M. and McMorris, T. (2007). Effects of Motivational Climate in Singaporean Physical Education Lessons on Intrinsic Motivation And Physical Activity Intention. *Personality and Individual Differences*, 43, 1037-1049.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Türkiye Kalp Ve Damar Hastalıklarını Önleme Ve Kontrol Programı (2010). *Birincil, İkincil ve Üçüncül Korumaya Yönelik Stratejik Plan Ve Eylem Planı* Ankara.

- İnternet: T.C. Sağlık Bakanlığı, (2004). Türkiye fiziksel aktivite rehberi. (<https://hsgm.saglik.gov.tr>, Erişim Tarihi: 29.10.2023).
- Tapşın, OF., Bayazıt., Tapşın OF., Aydemir A. (2021). Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Düzeylerinin İncelenmesi (Ankara İli Çankaya İlçesi Örneği). *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(117), 444-459.
- Taş, H., Yolcu, O., Altunsöz H. I. (2024). Ulusal Alanyazında Yayınlanan Bedensel Okuryazarlık Araştırmalarına Bir Bakış. *Spor Bilimleri Dergisi / Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 35(2), 102-117.
- Tuncer, F. (2024) *Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Tutumlarının Ve Anti Sosyal Davranışlarının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuklu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu. (2014). *Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi*. T.C. Sağlık Bakanlığı. Yayın No (940), 1-116. 2. Baskı, Ankara.
- Uzun, M., Yurdadön, Ü., İmamoğlu, O., Çon, M., Çavuşoğlu, G., Taşmektepligil, YM. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Sportif Etkinliklere Katılma Ve Fiziksel Aktiviteden Hoşlanma Durumlarının Belirlenmesi. *İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi (İÜBESBD)*, 4(1), 38-52.
- Whitehead, M. (2001). The Concept of Physical Literacy. *European Journal of Physical Education*. 6, 127-138. Oxford, Routledge.
- Whitehead, M. (2013). Stages in Physical Literacy Journey. *ICSSPE Journal Of Sport Science And Physical Education*, 65, 51–55.
- Whitehead, M. (2021). *Fiziksel Okuryazarlık*, Başoğlu, DU, (ed.) Türkiye, Palme yayınevi.
- Yazıcı AG. (2014). Toplumsal Dinamizm ve Spor. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3(1), 394-405,
- Yıldıran İ, Yetim AA. (1996). Orta Öğretimde Beden Eğitimi Dersinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma. *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(3), 36-43.
- Yıldırım, M., Akyol, A. Ve Ersoy, G. (2008). *Şişmanlık (Obezite) Ve Fiziksel Aktivite*, Ankara: Klasmat Matbaacılık, Hacettepe Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme Ve Diyetetik Bölümü, Ankara.
- Yıldız, G. Ve Munusturlar, S. (2022). Differences in Perceived Physical Literacy Between Teachers Delivering Physical Education in Schools: Classroom Teachers vs. Physical Education Teachers. *Physical Education And Sport Pedagogy*, 27(6), 626-639.
- Yıldız, G., Bilgin, E., Korur, E., Yüksel, Y., Demirhan G. (2019). Orta okul öğrencileri için fiziksel aktivite tutum ölçeğinin geliştirilmesi, *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 30(2), 63-73.

Yılmaz, A., Zorlu, Y., Aslantürk, O. (2023). Beden Okuryazarlığı, Fiziksel Aktivite Davranışı Ve Ders Dışı Sportif Etkinlikler Arasındaki İlişkiler. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 28(3), 231-242

EK 1. Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı Etik Kurulu İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 18.09.2023-149856

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Bilim Etik Kurulu
Sosyal Bilimler Etik Kurulu

Sayı : E-30640013-108.01-149856
Konu : Etik İzni

18.09.2023

REKTÖRLÜK MAKAMINA
Sayın Doç. Dr. Kurtuluş ÖZLÜ
Öğretim Üyesi

İlgi : 09.08.2023 tarihli ve 4755 sayılı yazı.

"Ortaokul öğrencilerinin bedensel okur yazarlık ve fiziksel aktivite tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi" adlı araştırmanız Sosyal Bilimler Etik Kurulu tarafından bilimsel araştırma etiği yönünden incelendi ve değerlendirildi. Konu ile ilgili kurul görüşü ektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Doç. Dr. Seda SABAH
Etik Kurul Başkanı

Ek:

- 1- Başvuru Değerlendirme Örnek Dosyası (1 Sayfa)
- 2- Etik Kurul Başvuru (38 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSA55DII0A0 Pin Kodu :97922

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5544&eD=BSA55DII0A0&eS=149856>

Adres:Akbilek Mah. Muhsin Yazıcıoğlu Cad. No:7 Merkez/Amasya
Telefon:2600060 Faks:2600059
e-Posta:genelsekreterlik@amasya.edu.tr Web:http://www.amasya.edu.tr/idari/etik-kurul/bilim-etik-kurulu.aspx
Kep Adresi:amasyauniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Seyyid Burhaneddin FIRAT
Unvanı: Araştırma Görevlisi

Tel No: 1

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

	AMASYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ETİK KURUL DEĞERLENDİRME FORMU

Ek-1

Araştırmanın Başlığı : Ortaokul öğrencilerinin bedensel okur yazarlık ve fiziksel aktivite tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi	
Başvuru Formunun Etik Kurula geldiği tarih	09.08.2023
Başvuru Formunun Etik Kurulda incelendiği tarih	12.09.2023
Karar tarihi	12.09.2023

SONUÇ

1.	☒ Kabul
2.	☐ Düzeltme gereklidir: Etik sorun olabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmaktadır. Açıklama:
3.	☐ Red Gerekçe, Görüş, Tavsiye ve Açıklamalar:

Başvuru dosyasının incelenmesinde hazır bulunan ve araştırmayla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkisi bulunmayan Etik Kurul başkan ve üyelerinin ad,soyad ve imzaları.

Doç. Dr. Seda Sabah	Başkan	Eğitim Fakültesi
Doç.Dr. Melike BAŞ	Üye-Raportör	Eğitim Fakültesi
Doç.Dr. Üyesi Fatih CAN	Üye-Başkan Yard.	Eğitim Fakültesi
Doç. Dr. Ash ALTANLAR	Üye	Mimarlık Fakültesi
Doç. Dr. Davut AĞBAL	Üye	İlahiyat Fakültesi
Doç.Dr. Önder ERYILMAZ	Üye	Eğitim Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Nida EMÜL	Üye	Eğitim Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ŞAHİN	Üye	Sabuncuoğlu Şerefeddin SHMYO

KYT-FRM-126/00

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK 2. Amasya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma, Uygulama, Ölçek, Anket İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 16.10.2023-155013

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-67105344-302.08.01-155013
Konu : Anket Uygulama İzni (Rumeysa
ÖKSÜZ)

16.10.2023

REKTÖRLÜK MAKAMINA DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) 22.09.2023 tarihli ve 150809 sayılı yazı.
b) 10.10.2023 tarih ve 154484 sayılı yazı

Anabilim Dalınız Beden Eğitimi ve Spor Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi 217901525 numaralı Rumeysa ÖKSÜZ, Doç. Dr. Kurtuluş ÖZLÜ danışmanlığında "Ortaokul Öğrencilerinin Bedensel Okuryazarlık ve Fiziksel Aktivite Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu araştırması ilgi (a) sayılı yazı ile Müdürlüğümüze gönderilmiştir.

Amasya İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından ekte gönderilen yazı ile başvuru evraklarında eksiklikler tespit edilmiş olup eksikliklerin giderilerek tekrar başvuru yapılması durumunda izin talebinin değerlendirmeye alınacağı ilgi (b) sayılı yazı ile bildirilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Doç. Dr. Neşe YAKŞI
Enstitü Müdürü V.

Ek: Anket İzni (Rumeysa ÖKSÜZ) (1 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanlığı

Bilgi:

Doç. Dr. Kurtuluş ÖZLÜ

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSM5LB7JVB Pin Kodu :46772

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5544&eD=BSM5LB7JVB&eS=155013>

Adres: Akbilek Mah. Hakimiyet Cad. No:4/3 PK:05100 Merkez/AMASYA
Telefon: 0358 211 50 45 Faks: 0 (358) 260 00 48
e-Posta: sabce@amasya.edu.tr Web: <http://www.amasya.edu.tr/>
Kep Adresi: amasyauniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Özgür AKI
Unvanı: Şef
Tel No: 3582600047

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Amasya Üni Gelen Evrak Tarih ve Sayısı: 10.10.2023-154484

T.C.
AMASYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-47613789-44-86571486
Konu : Anket İzni
(Rumeysa ÖKSÜZ) Hk.

09.10.2023

AMASYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : Amasya Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 04.10.2023 tarih ve E-47526769-302.08.01-152502 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile; Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı 217901525 numaralı öğrencisi Rumeysa ÖKSÜZ, Doç. Dr. Kurtuluş ÖZLÜ'nün danışmanlığında hazırladığı "Ortaokul Öğrencilerinin Bedensel Okuryazarlık ve Fiziksel Aktivite Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu çalışması kapsamında Müdürlüğümüzden izin talep edilmektedir.

Bu kapsamda; veri toplama araçlarının 32. maddesinde yer alan ifadelerin, Bakanlığımızın 2020/2 sayılı genelgesinin 7. Maddesi gereğince Müdürlüğümüze bağlı resmi/özel okul ve kurumlarda uygulanması uygun görülmemiş olup 32. maddenin tamamının değiştirilmesi durumunda; söz konusu genelgenin 5. Maddesi kapsamında geçerlik ve güvenilirlik bilgileri ile veri toplama araçlarının değiştirilmesine yönelik izinlerin de başvuru evraklarına eklendiği takdirde başvurunun tekrar Müdürlüğümüzce değerlendirileceği hususunda;

Gereğini arz ederim.

Mehmet TÜRKMEN
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek: 2020/2 Sayılı Genelge (3 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Hızırpaşa Mah. İstasyon Cad. No: 72 Merkez/AMASYA

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: Ahmet D.DURMUŞ

Telefon No : (0358) 211 04 00/2041

E-Posta: argo05@meb.gov.tr

Unvan : Memur

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: Faks: (0358) 218 50 31

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 32f8-7f3a-342f-9d44-6688 kodu ile teyit edilebilir.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK 3. Ölçek Kullanım İzinleri

EK 4. Araştırma Formu

Ortaokul Öğrencilerinin Bedensel Okur Yazarlık ve Fiziksel Aktivite Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Sevgili Öğrenciler

Bu araştırma formu Ortaokul Öğrencilerinin Bedensel Okur Yazarlık ve Fiziksel Aktivite Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Ölçek üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde size ait bazı bilgilerle ilgili sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde “Ortaokul Öğrencileri için Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği” ve üçüncü bölümde ise “Orta Okul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği” yönelik anket soruları yer almaktadır. Elde edilen bilgiler akademik bildiri çalışmasında kullanılacaktır. Başka herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Araştırmanın güvenilirliği bakımından görüşlerinizi doğru biçimde belirleyebilmemiz önemlidir.

Katılımınız için teşekkür ederiz.

Rumeysa ÖKSÜZ
Amasya Üniversitesi

Doç. Dr. Kurtuluş ÖZLÜ
Amasya Üniversitesi

Cinsiyetiniz? : Kız ☐ Erkek ☐

Yaşınız (Lütfen yazınız) :

Boyunuz? :

Kilonuz? :

Sınıf düzeyiniz? : 5.Sınıf ☐ 6. Sınıf ☐ 7.Sınıf ☐ 8.Sınıf ☐

Düzenli fiziksel aktivite/egzersiz/spor yapıyor musunuz? : Evet ☐ Hayır ☐

İlgilendiğiniz herhangi bir spor branşı var mı (okul takımı, kulüp, özel kurs): Evet ☐ Hayır ☐

İlgilendiğiniz spor branşını yazınız :

Herhangi bir spor müsabakasına katıldınız mı? (okul takımı, kulüp): Evet ☐ Hayır ☐

Baba Eğitim Düzeyi: Okuma yazma bilmiyor ☐ Okuma yazma biliyor (Okula gitmemiş) ☐
İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Ön lisans ☐
Lisans ☐ Yüksek lisans ☐ Doktora ☐

Anne Eğitim Düzeyi: Okuma yazma bilmiyor ☐ Okuma yazma biliyor (Okula gitmemiş) ☐
İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Ön lisans ☐
Lisans ☐ Yüksek lisans ☐ Doktora ☐

Ailenizde düzenli olarak fiziksel aktivite/egzersiz/spor yapan var mı? Evet ☐ Hayır ☐

Ailenizde düzenli olarak fiziksel aktivite/egzersiz/spor yapan bireyleri yazınız :

Fiziksel aktivite yapmanıza engel olabilecek herhangi bir sağlık sorunuz var mı?

Evet ☐ Hayır ☐

Kendinize ait herhangi bir teknolojik cihazınız var mı?

Evet ☐ Hayır ☐

Cevabınız evet ise;

Telefon ☐ Tablet ☐ Bilgisayar ☐

Gün içerisinde teknolojik cihazlarınız ile mobil oyunlar oynuyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

Gün içerisinde mobil oyunlara kaç saat vakit ayırıyorsunuz?

1-3 ☐ 4-6 ☐ 7-9 ☐ 10 ☐ Daha fazla ☐

Bir gün içerisinde kaç öğün tüketiyorsunuz?

1-2 ☐ 3-4 ☐ 5-6 ☐ Daha fazla ☐

	Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Fiziksel aktivite esnasında öğretmenimi/ antrenörümü dinlemem.					
2	Fiziksel aktivite ile ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.					
3	Fiziksel aktiviteye ailem istediği için katılırım.					
4	Fiziksel aktivitelere katılmaktan nefret ederim.					
5	Fiziksel aktivite yaparken boşa zaman harcadığımı düşünürüm.					
6	Fiziksel aktivite yapmak sıkıcıdır.					
7	Fiziksel aktivite hakkında bir şey bilmesem de olur.					
8	Okulda daha fazla fiziksel aktivite imkânı olmasını isterim.					
9	Okulda fiziksel aktivitelere katılmak için zamanın bir an önce gelmesini beklerim.					
10	Fiziksel aktivitelere katılmak için daha fazla çevresel imkâna (Oyun sahası, spor salonu vb.) sahip olmak isterim.					
11	Fiziksel aktiviteye katılmak beni mutlu eder.					
12	Zamanımın çoğunda fiziksel aktivite yapmak isterim.					
13	Düzenli olarak (haftada en az 3 gün) fiziksel aktivite yaparım.					
14	Boş (serbest) zamanlarımda fiziksel aktivite yapmaktan hoşlanırım.					
15	Fiziksel aktivite hakkında arkadaşlarımla konuşmaktan zevk alırım.					
16	Fiziksel aktiviteden sonra zihinsel ve bedensel olarak rahatladığımı düşünürüm.					
17	Fiziksel aktivite beni sosyal hayata hazırlar.					
18	Fiziksel aktivite sırasında yeni insanlar tanımaktan hoşlanırım.					
19	Fiziksel aktivite yaparken başkaları ile işbirliği yapmaktan hoşlanırım.					
20	Fiziksel aktivite esnasında öğretmenimin/ antrenörümün her talimatını yerine getiririm.					
21	Fiziksel aktivite yaparken işbirliği duygularım gelişir.					
22	Fiziksel aktiviteler hakkında başkalarıyla konuşmak beni rahatsız eder.					
23	Fiziksel aktivitelerde iddialı değilim.					
24	Fiziksel aktivite yaparken ön plana çıkmaktan sakınırım.					
25	Fiziksel aktivite yapmanın zor olduğunu düşünürüm.					

	Ortaokul Öğrencileri için Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Bedenimle neler yapabileceğimi görmek isterim					
2	Ne kadar hızlı koşabileceğimi bilmek isterim					
3	Ne kadar yükseğe sıçrayabileceğimi bilmek isterim					
4	Raket, top, sopa, vb. nesneleri istediğim gibi kullanabilirim					
5	Ne kadar ileri (uzun) atlayabileceğimi bilmek isterim					
6	Ne kadar esnek olduğumu bilmek isterim					
7	Vücudumun yatkın olduğu sportif becerileri öğrenmek isterim					
8	Sürekli olarak hareket etme ihtiyacı hissedirim					
9	Günlük etkinliklerimi çoğunlukla fiziksel aktivitelerle doldururum					
10	Sağlıklı olabilmem için hareket etmem gerektiğini bilirim					
11	Farklı egzersizler ve farklı spor dalları ile uğraşmak gün içinde daha da enerjik hissetmemi sağlıyor					
12	Farklı fiziksel aktivitelerde yer almak / fiziksel aktivitelerle katılmak hoşuma gidiyor					
13	Arkadaşlarıma onların da hareketli olmaları için yardım etmek istiyorum					
14	Antrenörüm ve Beden Eğitimi Spor Öğretmenim de grup halinde spor ve fiziksel aktivite uygulamalarını öneriyor					
15	Grup halinde sağladığımız enerjinin fiziksel aktivite yaparken hiç bitmeyeceğini düşünüyorum					
16	Birçok fiziksel aktiviteye katılmaya karşı istekliyim					
17	Obezite ve diğer sağlık sorunları ile mücadele için fiziksel hareketlilik bence yeterlidir					
18	Fiziksel aktivite sayesinde kendime olan güvenim artıyor					
19	Toplu halde fiziksel aktivite yaparken katılımcılara da güven sağladığımı hissediyorum					
20	Fiziksel aktivite sayesinde daha sosyal olduğuma inanıyorum					
21	Düzenli spor ve fiziksel aktiviteyi destekleyen uygulamaların yeterli olmadığını düşünüyorum					
22	Okul sporu-serbest zaman ilişkisinin yeterince sağlanmadığına inanıyorum					
23	Aile ve arkadaşlarıma benim fiziksel aktivite düzeyimi önemsemediklerini görüyorum					
24	Kitlesel hareketlilik uygulamaları adına yeterli yönlendirme yapılmadığını düşünüyorum					
25	Yeni bir hareketlilik-beceri öğrenimi yerine, ailemin ders çalışmam gerektiğini savunduğunun farkındayım					
26	Çevremdeki fiziksel aktivite olanaklarının yeterli olduğunu düşünüyorum					
27	Arkadaşlarımla birlikte hobi olarak yeni fiziksel aktivite-spor olanaklarını öğrenme çabası içerisindeyim					
28	Beni zorlayıcı fiziksel aktiviteler oldukça ilgimi çekiyor					
29	Aile ile birlikte yapılan fiziksel aktiviteler beni çok mutlu ediyor					
30	Ev işlerine yardımcı olduğumda kendimi mutlu hissediyorum					
31	Durağan oyun-aktiviteler, video oyunları-pc-tablet-telefon gün içerisinde kendimi çok yorgun ve bitkin hissetmemi sağlıyor					
32	Hareketli oyun-aktiviteleri (sanal gözlük oyunları, Xbox Kinect, Playstation Move) beni mutlu eder					
33	Sabah kalkarken günümün yoğun bir fiziksel hareketlilikle geçmesini hayal ediyorum					
34	Spor ve fiziksel aktivite gelecek için bana umut vad ediyor					

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Ad – Soyad: Rumeysa ÖKSÜZ

Doğum tarihi: KÜP

Doğum Yeri:

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

BİLİMSEL FAALİYETLER

Öksüz R., Özlü K., (2022, Ağustos). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğretim Yöntemlerini Kullanmaya Yönelik Tutumları ile Sınıf Yönetim Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. 14th International Scientific Research Congress. Ankara Bilim Üniversitesi, Ankara.

Saki, Ü., Sabah, S., & Öksüz, R. (2023). Kız Çocuğu Ebeveynlerinin Yüzme Müsabakalarına Karşı Görüşleri. *Research in Sport Education and Sciences*, 25(3), 51-55.

İŞ DENEYİM

Stil Yüzme Akademi – Yüzme Antrenörü (2 yıl)

İLETİŞİM BİLGİLERİ